

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 30ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

— ♦ —

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Θ. Σοφούλης καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου καὶ τῶν Ναυτικῶν κ. Π. Ἀργυρόπουλος.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ

Α. Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΥ

— ♦ —

ΤΟ ΑΘΕΡΜΟΝ ΦῶΣ

Πρὶν ἢ τολμητίας ὁ ἀνταγωνιστὴς τῶν Ὀλυμπίων ἐπανακομίση τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπαναδιδάξῃ τὴν ἀπ' αὐτοῦ γένεσιν θερμότητος καὶ φωτός, οἱ ἀρχέγονοι ἐκείνης κάτοικοι οἰχοῦντες ἐν τῷ ψύχει καὶ πτήσσοντες ἐν τῷ ἐρέβει παντεφύλου νυκτός, ἐγνώρισάν ποτε τῆς φύσεως τὸ ἄθερμον φῶς! Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὅπως καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ νάρθηκος τοῦ Προμηθέως ἐκπεμφθὲν πυρόφως, ὅπως πᾶσα ἐπὶ γῆς θερμὴ καὶ λαμπηδὼν προέρχονται ἀπὸ τῆς ἀστείου πηγῆς τοῦ Ἄστρου τῆς ἡμέρας.

Ἡ θερμότης καὶ τὸ φῶς σκορπίζονται ἀπὸ τούτου δαφιλῶς καὶ ἀμέσως καὶ ταμιεύονται σοφῶς καὶ ἐμμέσως εἰς πλῆθος συστημάτων καὶ κατὰ τρόπον, ὃν οὐδεὶς οὐδέποτε χημικὸς θὰ δυνήθῃ νὰ ὑπερβάλῃ.

Ἐκ τῶν φυσικῶν αὐτῶν καταθηκῶν, ταμείων ἐνεργείας, λαμβάνεται διὰ χημικῶν πράξεων ἢ τεχνητῆ θερμότης καὶ τὸ τεχνητὸν φῶς, ὡς θεμελιώδεις παράγοντες τῆς ἀναπτύξεως ὀργανισμῶν, τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς.

Ἡ δὲ μορφή τῆς θερμικῆς πρὸς τὴν τῆς ἀκτινοβόλου ἐνεργείας εἶναι τοσοῦτω συμφυῆς, ὥστε, ὅταν λέγωμεν φῶς, νὰ ἐννοῶμεν συνήθως τὸ διὰ

καύσεως ἢ διαπυρώσεως ἐνίων σωμάτων γεννώμενον. Ἐν ἀντιθέσει ὁμως πρὸς τὸ θερμὸν αὐτὸ φῶς ἢ πυρόφως ὀνομάσθη τὸ ἄλλο, τὸ αὐτόματον, ψυχρὸν ἢ ἄθερμον φῶς.

Κατὰ τὴν σύγχρονον ἐκδοχὴν τὸ φῶς ὀφείλεται εἰς κυμάνσεις τοῦ αἰθέρος προκαλουμένας διὰ τῶν κραδασμῶν ἐλαχιστοτάτων ἠλεκτρικῶν μείστων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ 1891 ὁ ἄγγλος *Johnston Stoney* ἐθεώρησεν ὡς τὰς φυσικὰς ἠλεκτρικὰς μονάδας. Εἰς τὸ μείστον τοῦτο τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἔδωκεν ὁ *Stoney* ἐκ τῆς ἐλληνικῆς λέξεως ἠλεκτρον τὸ ὄνομα *elektron*, ὅπερ πρὸς ἀποφυγὴν συγχίσεως πρὸς ὅ,τι οἱ Ἕλληνες ὀνομάζομεν ἠλεκτρον, μετέγραφα ἠλεκτρόν.

Τὰ τοιαῦτα ἠλεκτρὰ ἀνήκουσιν εἰς τὰ συστατικὰ παντὸς ὑλικοῦ ἀτόμου, ὅθεν ἀπὸ οἰασδήποτε μορφῆς ὕλης δύνανται ὑπὸ ὥρισμένας συνθήκας νὰ προέλθωσιν ὀπτικά κύματα, τοιοῦτον δέ τι κῶμα διακρίνεται ἐκάστοτε ἐκ τοῦ μήκους αὐτοῦ. Εἰς σχετικῶς μικρὰς θερμοκρασίας τὰ σώματα παράγουσι κύματα μεγάλου μήκους, ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὰς θερμοικὰς ἢ ἄπω ἐρυθρὰς ἀκτῖνας, τὰς ὁποίας αἰσθανόμεθα χωρὶς ὁμως νὰ βλέπωμεν.

Ἐὰν ἡ θερμοκρασία ἀνυψωθῆ, τὰ ἐκπεμπόμενα κύματα καθίστανται ἀεὶ μᾶλλον βραχύτερα, ἀλλὰ τότε καὶ ὄρατὰ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ φωτός. Ἐὰν θερμάνωμεν τὸν σίδηρον μέχρι 525° ἀρχίζει μόλις νὰ ἐρυθραίνηται ἤτοι νὰ ἐκπέμπῃ ἐκτὸς τῶν θερμοικῶν καὶ φωτεινὰς ἀκτῖνας. Τὸ μήκος τοιούτων κυμάτων εἶναι πάντως τόσῳ μικρόν, ὥστε τὸ ὑπολογίζομεν εἰς χιλιοστὰ τοῦ μετροχιλιοστοῦ, τὰ ἄλλως λεγόμενα μικρὰ ἢ ἀκόμη εἰς μονάδας *Angström*, κληθείσας οὕτω ἀπὸ τοῦ σουηδοῦ φυσικοῦ, καὶ ὧν ἐκάστη ἰσοῦται πρὸς 1:10000000 τοῦ μετροχιλιοστοῦ.

Ἐν θερμοκρασίᾳ 900° ὁ σίδηρος ἐπιφαίνεται κερασόχρους, εἰς 1300° λευκόπυρρος καὶ εἰς 1400° καὶ ἄνω κυανίζων. Τὰ φωτεινὰ κύματα, τῶν ὁποίων τὸ μήκος οὕτω βραχυνόμενον φθάνει μέχρι 3600 *Angström*, καθίστανται πάλιν ἀόρατα, εἶναι δὲ τὰ τῶν καλουμένων ὑπεριωδῶν ἀκτίνων. Τὸ κυμαντικὸν μήκος τῶν ἀκτίνων *Röntgen* καὶ ἰδίως τῶν ἀκτίνων γάμμα τοῦ ραδίου εἶναι ἀκόμη βραχύτερον, ἐνῶ τὰ ἠλεκτρικὰ κύματα τοῦ *Hertz* ἔχουσι μέγα σχετικῶς μήκος, ἐξικνούμενον δ' ἐνίοτε μέχρι πλειόνων χιλιομέτρων, ἀλλὰ

τῶν ὁποίων ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν δὲν δυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἀντιληφθῶμεν.

Τὸ ὄρατὸν ὁμῶς φῶς δὲν γεννᾶται ὡς εἶπον ἀπὸ μόνων τῶν διαπύρων σωμάτων, ἐν οἷς μέγα μέρος ἐνεργείας ἐμφανίζεται ἐν μορφῇ θερμότητος, διότι ὑπάρχουσι σώματα, τὰ ὁποῖα φωτοβολοῦσιν ἐν ταπεινῇ θερμοκρασίᾳ καὶ τὸ ἀπλούστερον παράδειγμα τῆς περιπτώσεως ταύτης παρουσιάζει ἐν κοινότατον ἔντομον ἢ νυκτοφανῆς λαμπυρίς, ἀπὸ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν τὸ φαινόμενον «λαμπυρισμὸν» (*luminescence*). Καλεῖται δὲ ὁ προερχόμενος ἐξ ἀπορροφήσεως φωτὸς ὑπὸ τινων οὐσιῶν φωτολαμπυρισμὸς, ὁ δι' ἐπιδράσεως τῶν καθοδικῶν ἀκτίνων προκαλούμενος καθοδολαμπυρισμὸς, ὁ ἀπὸ διαφόρων χημικῶν φαινομένων γεννώμενος χημειολαμπυρισμὸς καὶ ὁ τούτου εἰδικὴν περίπτωσιν ἀποτελῶν καὶ ὑπὸ ζώντων ὀργανισμῶν παραγόμενος βιολαμπυρισμὸς, ὅστις ἀποτελεῖ καὶ τὸ σπουδαιότερον εἶδος ἀθέρμον φωτὸς.

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἤδη ἐποχὴν ἐγνώριζεν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι νεκροί τινες ἰχθύες ἐλαμπύριζον, τόσον δ' οὗτος ὅσον καὶ ὁ Πλίνιος γράφουσι περὶ τοῦ λαμπυρισμοῦ σηπομένων ξύλων. Ἡ μετέπειτα ἐξέτασις τοῦ φαινομένου ἰδίως δ' ἡ μικροσκοπικὴ ἔρευνα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ φωτοβολία τοῦ σηπομένου ξύλου ὀφείλεται εἰς ὠρισμένους τινὰς μύκητας ἀθρόως ἀναπτυσσομένους ἐπ' αὐτοῦ, ἡ δὲ τῶν νεκρῶν ἰχθύων καὶ κρεάτων, ἧτις παρατηρεῖται ἐνίοτε καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐν τοῖς ψυγείοις φυλασσόμενα, παράγεται ὑπὸ εἰδικῶν τινων μικροβίων, ὧν ὁ σπουδαιότερος τύπος ὀνομάζεται μικρόκοκκος ὁ φωσφορεὺς (*Micrococcus phosphoreus*).

Πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀντισηψίας ἐν τῇ ἰατρικῇ παρατηροῦντο οὐχὶ σπανίως πληγαὶ φωτοβολοῦσαι ἐν τῷ σκότει διὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀναπτυσσομένων φωτοβακτηρίων. Οἱ ἰατροὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐπίστευον ὅτι αἱ λαμπυρίζουσαι πληγαὶ ἐθεραπεύοντο ταχύτερον καὶ καλλίτερον, πιθανὸν δὲ νὰ μὴ ἠπατῶντο, διότι τὰ φωτοβακτήρια καθ' ἑαυτὰ δὲν εἶναι νοσογόνα.

Συγχρότερον ὁμῶς συναντῶμεν τὸ φαινόμενον τοῦ βιολαμπυρισμοῦ ἐπὶ διαφόρων ζώων, μερικῶν τῶν ὁποίων καὶ αὐτὰ τὰ φᾶ δύνανται νὰ λαμπυρίζωσι. Γνωρίζομεν ἕως σήμερον περὶ τὰς 10000 τοιούτων φωτογόνων

ὀργανισμῶν, ὧν τὸ μέγιστον μέρος περιλαμβάνει ὁ θαλάσσιος ζωϊκὸς κόσμος, ἢ *Fauna marina*, ὅπως συμβολικώτερον ὀνομάζεται οὗτος, ἃς εἶπω, μεταχειριζόμενος τὴν εὐάριστον λέξιν τοῦ Σουΐδα, ἢ θαλασσία φαύνη.

Εἰς τὰ γλυκέα ὕδατα ἀντιθέτως οὐδὲν ὑπάρχει φωτοφόρον ζῶον καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἐν τισι λίμναις ἀνευρεθέντα φωτοβακτήρια προέρχονται ἐκ τυχαίας μετασπορᾶς θαλασσιῶν. Τὰ δὲ εἰς τὴν χερσαίαν φαύνην ἀνήκοντα εἶναι μὲν ἐλάχιστα ὡς πρὸς τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρῶτα ἐρευννηθέντα περιστατικὰ ἀθέρμον φωτογονίας.

Ναυτιλόμενοι καὶ ταξιδιωτῶν ἔχουσι πολλάκις παρατηρήσει τὸ φαινόμενον τοῦ φωσφορισμοῦ τῶν θαλασσῶν, τὸ ὁποῖον ὁ *Alfred Fredol* εἰς τὸ ὄραϊον αὐτοῦ σύγγραμμα «ὁ κόσμος τῆς θαλάσσης» περιγράφει ὡς ἐξῆς:

“Ἄμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ ὥρισμένας τινὰς μετεωρολογικὰς συνθήκας ἀθροίζονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης σμῖννη φωτοβόλων ζφαριῶν. Ἐὰν αὕτη γαλημιᾶ, ἐπιφαίνεται τότε κατάστικτος κυανωπῶν σπινθήρων, οἵτινες τρομώδεις, ταχυνήτοι, σκορπίζουσιν ἔνθεν κἀκεῖθεν τὸ ὄχρον καὶ κραδαλὸν αὐτῶν φῶς. Ὅταν ὁμως ἡ θάλασσα κλυδωνίζεται, τὰ κύματα σελαγίζουσιν, ὑψοῦνται, κυλίονται, καὶ ἐκσπῶσιν εἰς φωτεινοὺς ἀφρούς, οἵτινες ἐξαφανίζονται πάραυτα ὅπως αἱ σπινθαρίδες κραταιᾶς ἐστίας. Ἐκαστον πλήγμα τῆς κόπης παράγει πίδακας φώτων ὅτε μὲν ἀσθενῶν, βραδυκινήτων καὶ σχεδὸν συνεχῶν, ὅτε δὲ καταυγαζόντων, πλανήτων καὶ διασπάρτων ὁμοίων πρὸς καλλιέργημα ἐκστίλνων μαργαριτῶν. Καὶ ὅταν τὸ πλοῖον σχίζει τὰ ὕδατα, ὑποῖ πρὸ αὐτοῦ δύο κύματα ρευστοῦ φωσφόρου καὶ χαράσσει διὰ τῆς πρύμνης του πυρίνην ἀύλακα, ἣτις σβέννυται βραδέως ὡς ἡ οὐρὰ κομήτου! Πόσον ὄραϊον θέμα σπουδῆς διὰ τοὺς σοφοὺς καὶ ποία θαυμασία πηγὴ ἐμπνεύσεως διὰ τοὺς ποιητὰς!»

Ἐκαστος οὗτος φωτοβόλος ὀργανισμὸς εἶναι πρωτόζωόν τι, ὅπερ ὁ ἀνάδοχος ἐκάλεσε νυκτολαμπῆς τὸ κεγγρῶδες, εἰς αὐτὸ δὲ κυρίως ὀφείλεται ὁ φωσφορισμὸς τῶν ἡμετέρων θαλασσῶν. Τὸ μικροσκοπικὸν σῶμα τοῦ ζφαρίου πηκτιῶδες καὶ διαφανὲς φέρει πολυάριθμα κοκκία λαμπυρίζοντα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν φωτογόνον αὐτοῦ συσκευήν. Τὰ νυκτολαμπῆ πολλαπλασιάζονται διὰ διχασμοῦ μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος οὕτως, ὥστε ὑπὸ

εὐνοϊκὰς ἀτμοσφαιρικὰς συνθήκας ἢ θάλασσα ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν δύναται κατὰ περιοχὰς νὰ βροίθῃ τοιούτων. Δὲν εἶναι ὅμως τὰ μόνα προκαλοῦντα τὸν φωσφορισμὸν αὐτῆς, διότι καὶ πολλὰ λαμπυρίζοντα μικρόβια συντελοῦσι συγχρῶς εἰς τὸ φαινόμενον τοῦτο. Εἶναι δ' ὡσαύτως γνωστὸν σήμερον ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ θαλασσίου βυθοῦ ἀπειροπληθῆ βακτήρια εἰσι κατὰ τὸ πλεῖστον φωτογόνα καὶ ἀποτελοῦσι τὸν φεγγώδη τάπητα, ὅστις καλύπτων τὴν ἰλὸν τῆς ἀβύσσου φωτίζει τὴν ὑπὲρ αὐτὴν ὑδατίνην σιβάδα.

Τὰ θαλάσσια φωτοφόρα ἐν γένει εἰσὶν ἀκταῖα, πελάγια καὶ ἀβυσσαῖα. Τὰ συγχρότερα τῆς ἀκταίας φαύνης εἰσὶ γοργόνες, ἀλκυνόνες, κοράλλια, ἐχινόδεσμα, σκώληκες καὶ μαλάκια. Τὰ τῆς πελαγίας εἰσὶ μέδουσαι, σιφωνοφόρα, κτένες, σκώληκες, περὶπόδα, χιτωνοφόρα, μαλακόστρακα, τὰ δὲ τῆς ἀβυσσαίας, κοιλεντέρια ἐχινόδεσμα, κεραιοφόρα καὶ κυρίως ἰχθύες. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἰχθύων τῆς ἀβύσσου παράγουσι δι' ἰδίων ὀργάνων τὸ φῶς, οὗτινος ἔχουσι ἀνάγκην, ἵνα μετακινῶνται, ἀναγνωρίζωνται, ἀμύνωνται καὶ ἀναζητῶσι τὴν τροφήν των ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀβυσσαίου ἐρέβους. Ὡς γνωστὸν τὸ λευκὸν φῶς τοῦ ἡλίου εἰσχωρεῖ ἕως βάθους 300 μέτρων ἀπὸ τῆς θαλασσίας ἐπιφανείας, εἶτα βαθμηδὸν ἀπορροφεῖται οὕτως, ὥστε εἰς βάθος 500 μέτρων ἀνευρίσκονται μόναι αἱ κυαναῖ καὶ ἰώδεις ἀκτῖνες καὶ εἰς βάθος 1000 μέτρων μόναι αἱ ὑπεριώδεις. Ἀπὸ 200 ὅμως ἤδη μέτρων ἢ ζωὴ εἶναι ἀδύνατος διὰ τὰ μετὰ χλωροφύλλης φυτὰ, κατ' ἀκολουθίαν δὲ τὰ θαλάσσια ζῶα ἀπὸ τοῦ βάθους τούτου καὶ κάτω εἰσὶν ἀναγκαστικῶς σαρκοφάγα, ὅσα τοῦλάχιστον δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν εἰς ἀνώτερα τοῦ πελάγους στρώματα.

Πρὸς ἀναζήτησιν λείας εἰς τὴν τελείως ἄφωτον ζώνην διαθέτουσι τὰ ζῶα τῆς ἀβύσσου ἀξιοθαύμαστον μηχανισμὸν φωτοποιίας. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὸν λαμπυρισμὸν διάχυτον καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ σῶμα, ἄλλα διαχέουσι τὸ φῶς ἀπὸ ὀρισμένων κέντρων παραγωγῆς καὶ τέλος ἄλλα ἐκτὸς τῆς φωτεινῆς πηγῆς ἔχουσι δλόκληρον σύστημα φακῶν καὶ πετασμάτων, δι' ὧν συγκεντροῦνται, κατευθύνονται, χρωματίζονται, καὶ μετατρέπονται ὡς πρὸς τὴν ἔντασιν αἱ βαλλόμενα ἀκτῖνες. Τὸ τοιοῦτον φωτιστικὸν ὄργανον ὁμοιάζει πρὸς ὀφθαλμόν, ὅπως οὗτος καὶ ἐκεῖνο περιέχει φακὸν καὶ ὄπισθεν

αὐτοῦ στρῶμα συμπλέκτων κυττάρων ἀναλόγων πρὸς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἀντὶ ὅπως οὗτος νὰ δέχεται τὰς ἀκτῖνας τὸ κυτταρικὸν στρῶμα ἀποτελεῖ τὴν φωτογόνον μηχανήν. Τὸ δὲ παρ' αὐτῆς παραγόμενον φῶς ἀνακλᾶται ἀπὸ ἀργυρώδους τινὸς μεμβράνης, εἶδους κατόπτρου, πρὸς ἓνα ἢ πλείονας ἀμφικίλους φακούς, οἵτινες προκαλύπτουσι τὸν ζῶντα αὐτὸν προβολέα. Οἱ φακοὶ τοῦ συστήματος ἀποτελοῦνται ἐκ λεπτῶν στιβάδων χονδρώδους διαφανοῦς ἰσοῦ διαφόρου πυκνότητος εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὦσιν ἀχρωματικοὶ ὡς οἱ φακοὶ τῶν τελειότερων ὀπτικῶν ὀργάνων.

Πρὸς μεταβολὴν τοῦ χρώματος τοῦ φωτὸς τὰ ἀβυσσαῖα ζῶα ἐφαρμοζουσιν ἔγχρωμα πετάσματα ἀνάλογα πρὸς ἐκεῖνα, δι' ὧν ἐν τῷ θεάτρῳ οἱ ἀστέρες τῆς σκηνῆς καθίστανται πολύχρωμοι ὀπτασίαι. Ὅλοι οἱ μελετῶντες τὴν φύσιν γνωρίζουσιν ὅτι διάφορα ζῶα ἔχουσιν ἐν τῷ δέρματι αὐτῶν μικρὰ τινα ὄργανα, δι' ὧν κατὰ βούλησιν μετατρέπουσι τὸ χρῶμα αὐτῶν, τὰ λεγόμενα χρωματοφόρα. Ταῦτα ἀποτελοῦνται ἐξ ἐνὸς πεπλατυσμένου θυλακίσκου τὸ σχῆμα ἀστεροειδοῦς καὶ τελείως διαφανοῦς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται σταγόνιον ἔγχρώμου καὶ λίαν ἐλαστικοῦ πρωτοπλάσματος, ὅπερ ἐν τῇ σφαιρικῇ αὐτοῦ μορφῇ εἶναι σχεδὸν ἀδιόρατον. Ἐὰν ὁμως, τῇ θελήσει τοῦ ζῴου, τὸ σφαιρίον αὐτὸ λεπυνόμενον ἐκταθῆ, καλύπτει τελείως τὸν θυλακίσκον, ὅστις ἐπιφαίνεται τότε ὡς ἰώδης, κίτρινος ἢ ἐρυθρὸς ἀστερίσκος. Καὶ ἐὰν τὸ ἀβυσσαῖον ζῶον φέρῃ τοιοῦτόν τι χρωματοφόρον πρὸ τοῦ φακοῦ τοῦ προβολέως του δύναται νὰ ἐκπέμπῃ φῶς λευκὸν ἢ ἔγχρωμον, ἢ ὅπως σνηθέστερον συμβαίνει, νὰ μεταβάλλῃ κατὰ τὰς περιστάσεις τὸ χρῶμα τοῦ βαλλομένου φωτός, ὁπότε πρὸ τοῦ φακοῦ εὐρίσκονται χρωματοφόρα διαφόρων ἀποχρώσεων.

Ἡ ἀξιοθαύμαστος αὕτη συσκευὴ παραγωγῆς καὶ προβολῆς ἀθέρμοι φωτὸς κεῖται πάντοτε ἐπὶ τῆς κοιλιακῆς χώρας καὶ οὐδέποτε ἐπὶ τῆς ράχως τοῦ ζῴου καὶ ἀνευρέθη μέχρι τοῦδε μόνον ἐπὶ κεφαλοπόδων, μαλακοστράκων καὶ ἰχθύων τῶν βαθυτέρων τῆς θαλάσσης μυχῶν. Ἐξηρευνήθησαν δ' οὗτοι μέχρι βάθους 9750 μέτρων ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὠκεανῷ, 8526 μέτρων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ καὶ 4440 μέτρων ἐν τῇ Μεσογείῳ μεταξὺ Κερκύρας καὶ

Σικελίας, ὑπὸ διαφόρων μεγάλων ὠκεανογράφων τοῦ κόσμου, οἷοι ὁ πρίγκηψ Ἀλβέρτος τοῦ Monaco, ὁ Wyville Thomson, ὁ Milne Edwards, ὁ Agassiz, ὁ Chun ὁ Scott, ὁ Schmidt καὶ τόσοι ἄλλοι.

Ἄξιопερίεργος εἶναι ὡσαύτως ὁ τύπος φωτοφόρων ἰχθύων, τῆς Ὀλλανδικῆς Ἰνδίας, οἵτινες ἀμέσως ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν φέρουσι εἰδικὸν ὄργανον, θαλαμίσκον, πρὸς ἐγκατάστασιν εἵδους φωτοβακτηρίων, ἅτινα συμβιοῦσι μετὰ τοῦ ἰχθύος καὶ δὲν δύνανται οὐδαμοῦ ἄλλοῦ νὰ ἀκμάσωσι. Διὰ τῆς συμβιώσεως ταύτης οἱ μὲν ἰχθύες πορίζονται ἀδαπάνως τὸ φῶς, τὰ δὲ βακτήρια δωρεὰν στέγην καὶ διατροφὴν· ἀλλ' ὁ λαμπυρισμὸς αὐτῶν εἶναι διηνεκῆς καὶ ἐπειδὴ οἱ ἰχθύες χρειάζονται τὸ φῶς μόνον εἰς ὠρισμένας στιγμὰς ἔχουσι διαπλάσει εἰδικὴν καλύπτραν, ἥτοι πτυχήν ἐκ μελανοῦ δέρματος, δι' ἧς σκεπάζουσι κατὰ βούλησιν τὸν φωτοβόλον τοῦτον ξενῶνα.

Ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος δὲ τῆς ἐν λόγῳ καλύπτρας πρὸς τὸ βλέφαρον ἐκλήθη ὁ ἰχθύς οὗτος «φωτοβλέφαρον». Ὁ ἀμερικανὸς φυσιοδίφης Harvey δηγεῖται ὅτι οἱ ἄλιεῖς τῶν νήσων Banda τοῦ μολουκικοῦ ἀρχιπελάγους ἀποκόπτουσι τὸ φωτοφόρον ὄργανον τῶν ἐν λόγῳ ἰχθύων, ἀφαιροῦσι τὴν καλύπτραν καὶ προσηλοῦντες αὐτὸ ἐπὶ ἀγκίστρων τὸ χρησιμοποιοῦσιν ὡς φωτεινὸν δέλεαρ.

Ἔτερον ἀξιόλογον φωτογόνον εἶναι μικρὸν τι ἔντομόστρακον, ἡ ἰαπωνικὴ «Κυπριδίνη» ἔχουσα μῆκος μόλις 3 μετροχιλιοστῶν, φέρουσα ὄστρακον ἀνάλογον πρὸς τὸ τῆς κόγχης καὶ παρὰ τὸ στόμα αὐτῆς ἀδενίσκον, ἐν ᾧ παράγεται ἡ φωτολαμπῆς ὕλη. Τόσον δ' αὐτὴ ὅσον καὶ ἕτερόν τι φωτοποῖον ὄστρακοφόρον, ἡ Φωλάς, ἐχρησίμευσαν σπουδαίως πρὸς ἔρευναν τῶν οὐσιῶν τοῦ λαμπυρισμοῦ. Ἡ Φωλάς αὕτη ἔχει μέγεθος μεγάλου μυιδίου καὶ συναντᾶται εἰς τινὰς τῶν ἡμετέρων ἀκτῶν ἐντὸς ὀπῶν, τὰς ὁποίας ὀρύσσει ἐπὶ τοῦ βράχου μετὰ θαυμαστῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐμπειρίας. Δι' ἀνατομῆς τοῦ ζῴου ἀνευρίσκονται ἐν τῷ σίφωνι αὐτοῦ τέσσαρα κίτρινωπὰ σημεῖα, ἀδενίσκοι, ἀφ' ὧν ἐξέρχεται πυκνὸν τι ἔκκριμα παραγόμενον ὑπὸ εἰδικῶν χωνοειδῶν κυττάρων. Εἶναι τὸ σύστημα ἐν ᾧ παράγεται ἡ φωτοβολοῦσα οὐσία.

Ὁ σοφὸς τῆς Αὐῶνος φυσιοδίφης Raphael Dubois ἀποχωρίζων τὰ ὄργανα ταῦτα τὰ ἐξεχύλισε διὰ συνανατριβῆς μετ' οἶνοπνεύματος καὶ ἔλαβεν

οὕτως ἐν πρώτον ὑγρὸν οὐχὶ φωτοβόλον. Εἶτα ἐπανέλαβε τὴν ἐκχύλισιν διὰ χλωροφορμούχου ὕδατος, ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο ἐκχύλισμα οὐδὲν παρουσιάζει φαινόμενον λαμπυρισμοῦ. Ἐὰν ὁμως ἀναμιχθῇ $\frac{1}{4}$ τοῦ οἰνοπνευματικοῦ μετὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ ἐτέρου ὑγροῦ λαμβάνεται πάραυτα φωτολαμπὲς μίγμα. Ὁ καθηγητὴς *Dubois* ὀνομάζει τὴν μὲν ἐν τῷ οἰνοπνεύματι διαλυτὴν οὐσίαν «ἑωσφορίνην» τὴν δὲ ἄλλην «ἑωσφόρασιν», ἣτις καὶ πρέπει νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς πρώτης, ὅπως παραχθῇ τὸ φῶς. Ἡ ἑωσφορίνη εὐρίσκεται διάχυτος εἰς ὅλον τὸ σῶμα τῆς φωλάδος, ἐνῶ ἡ ἑωσφόρασις ὑπάρχει μόνον εἰς τοὺς ἀδενίσκους τοῦ σίφωνος καὶ ἀκριβῶς, ὅταν οὗτοι ἀπεκκρίνωσι τὴν οὐσίαν ταύτην, καθιστῶσι φωτοβόλον τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἐξέπλυνε τὸ σῶμα καὶ τὰ βράγγια τοῦ ζώου καὶ ἐπλουτίσθη οὕτως ἑωσφορίνης.

Τὸ φαινόμενον τοῦ βιολαμπυρισμοῦ ἐν γένει ὀφείλεται κατὰ ταῦτα εἰς δύο χημικὰς οὐσίας καὶ δύναται νὰ ἐπαναλαμβάνηται συνεχῶς διὰ δύο ἀντιθέτων χημικῶν ἀντιδράσεων. Ἐκ τῶν δύο χημικῶν οὐσιῶν ἡ μία, ἡ ἑωσφορίνη, εἶναι ἀπλῆ τις πρωτεΐνη ἀνάλογος πρὸς τὰς πεπτόνας, ἡ δὲ ἑωσφόρασις εἶναι ἐνζύμη ἐκ τῆς ομάδος ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐν τῇ βιοχημείᾳ καλοῦμεν ὀξυδάσεις, ἣτοι τὰς δυναμένας νὰ προκαλέσωσι ταχεῖαν ὀξειδῶσιν οὐσιῶν, αἵτινες διὰ μόνου τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος δὲν ὀξειδοῦνται.

Ἐκ δὲ τῶν δύο χημικῶν ἀντιδράσεων ἡ μὲν μία εἶναι ἡ τῆς προσαρμογῆς ὀξυγόνου ἐπὶ τῆς ἑωσφορίνης, ἣτις μετατρέπεται τότε εἰς ὀξυεωσφορίνην, ὅποτε καὶ παράγεται—κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μετατροπῆς ταύτης—τὸ ἄθερμον φῶς, ἡ δὲ δευτέρα εἶναι ἡ τῆς διασπάσεως τῆς ὀξυεωσφορίνης καὶ ἀναπαραγωγῆς τῆς ἑωσφορίνης, συντελεῖται δὲ κυρίως κατὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῆς φωτογονίας, καθ' ὃν τὸ ζωϊκὸν ἐργαστάσιον ἀνεφοδιάζεται.

Πρέπει ἀκόμη νὰ εἶπω ὅτι, ὅπως κατορθωθῇ ὀξειδῶσις τῆς ἑωσφορίνης, ἣτοι γένεσις φωτός, ἀπαιτεῖται παρουσία ὕδατος. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐγένετο πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἰταλοῦ φυσιοδίφου *Lazaro Spallanzani*, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁποίου γνωρίζομεν ὅτι διὰ ταχείας ξηράσεως τοῦ φωτογόνου ἴστού ἐκλείπει καὶ τὸ φαινόμενον τοῦ λαμπυρισμοῦ, ἀναφαίνεται δὲ καὶ πάλιν ἐξ ἴσου λαμπρὸν δι' ἀπλῆς ἐκείνου διαβροχῆς. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ συντηρήσεως τοῦ φωτός ὡς ἀπεξηραμμένου! Τὸ

πραγμα καταντῆ ἀπίστευτον! Ἀλλ' ἰδοῦ, ἐν Ἰαπωνίᾳ πωλεῖται φῶς «μὲ τὴν ὀκᾶ» ἢ διὰ τὰ εἶμαι κυριολεκτικώτερος μὲ τὸ «Kätty», τὴν ἐκεῖ ἐμπορικὴν μονάδα βάρους. Κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ ἔτους ὄραν, καθ' ἣν αἱ λαμπυριδὲς ἐμφανίζονται κατὰ πλήθη, συλλαμβάνονται διὰ δικτύων, ξηραίνονται ἀθρόως ὑπὸ τὸν κανστικὸν τοῦ θέρους ἡλιον καὶ πωλοῦνται εἶτα καθ' ὅλον τὸ ἔτος, εὐθὺς δὲ ὡς ἐμβραχῶσιν ἀναπαράγωσι τὸ αὐτὸ ὡς καὶ αἱ ζῶσαι μυστηριῶδες καὶ πλάνον φῶς.

Ὅμοιδέστερον, ὀλιγώτερον τρομῶδες, εἶναι τὸ φῶς τὸ παραγόμενον ὑπὸ τῶν λαμπυρίζοντων βακτηρίων, ἅτινά εἰσι καὶ οἱ μικρότεροι ὑπάρχοντες φωτοποιοὶ ὄργανισμοί. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἔχει διάμετρον $\frac{1}{1000}$ τοῦ μετροχιλιοστοῦ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ διακριθῆ τὸ φῶς τοιοῦτου τινὸς βακτηρίου μεμονωμένου.

Ὁ καθηγητὴς *Dubois* παρεσκεύασε γονιμιωτάτους ζωμὸς πρὸς καλλιέργιαν φωτοβακτηρίων, ἐπήλειψε δι' αὐτῶν τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν ὑαλίνων σφαιρῶν καὶ σπειρῶν ἐν αὐταῖς τὰ ἐν λόγῳ βακτήρια ἔλαβεν ἀληθεῖς σφαιρικὰς λαμπάδας, διὰ πλείονων τῶν ὁποίων ἐφωτίσθη μία αἴθουσα, οὕτως ὥστε νὰ δύναται τις νὰ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ διακρίνῃ τὰς λεπτομερείας τῶν πέριξ ἀντικειμένων. Τινὰ τῶν μικροβίων τούτων ἐξακολουθοῦσι λαμπυρίζοντα καὶ εἰς τὸ καταπυρρῶμενον ὕδωρ καὶ παρέχουσιν ἐν τέλει φωτοβόλον πάγον. Καὶ ἐὰν καλλιέργημα φωτοβακτηρίων εἰσαχθῆ δι' ἐνέσεως ὑπὸ τὸ δέρμα ζῴου καθιστᾶ τοῦτο ἐπίσης φωτεινόν. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐλήφθησαν ἤδη φωτολαμπεῖς βάτραχοι. Ἐνίοτε πάλιν εἷς τινὰς ἀκτᾶς, ἐν αἷς τὰ φωτοβακτήρια ἀναπτύσσονται πληθῶδη ἐπὶ ὀργανικῶν θαλασσίων λειψάνων, ἀνευρίσκειται μικρὸν τι μαλακόστρακον, τάλιτρον τὸ ἀλματῶδες, ὅπερ μετὰ λαμπρὰν εὐωχίαν εἰς βᾶρος τῶν φωτοβακτηρίων καθίσταται ἀκτινοβόλον καὶ δὴ οὐ μόνον αὐτὸ ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόγονοί του. Ὁ γάλλος βιολόγος *Giard* ἔλαβεν οὕτω ἕξ γενεὰς φωτοφόρων ταλίτρων τῆς αὐτῆς καταγωγῆς!

Οὕτω πειραματιζομένη καὶ διερευνῶσα ἡ ἐπιστήμη ἠδυνήθη νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ ὄργανα καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μηχανέυσιν τοῦ βιολαμπυρισμοῦ, τοῦ

ἀθέρμου φωτός, ὅπερ ἐν τούτοις ἀναλυόμενον δὲν φαίνεται κατὰ φάσμα διάφορον τοῦ λευκοῦ φωτός τοῦ ἡλίου.

Ἐὰν εἰς τὸν τρομώδη σπινθηρισμὸν σκοτεινῆς νυκτός ὁ εὐφάνταστος ποιητῆς διαβλέπει ἄφωρον χαιρετισμὸν ψυχῆς φίλης, ἐὰν ὁ ξηρὸς φυσιοδίφης ἐρμηνεύει αὐτὸν ὡς εἰδοποίησιν περὶ τῆς παρουσίας της, ἢν ἡ θήλεια ἀπευθύνει πρὸς τὸν ἄρρενα λαμπυρὸν, ὁ σχολαστικὸς χημικὸς διέγνωσε φαινόμενα ἀντιδράσεως, καταλύσεως, ὀξειδώσεως, διασπάσεως. Τί πεζότης!

Καὶ ἐν τούτοις. Ἀπὸ τόσων ἤδη ἐτῶν ἀσχολούμενοι οἱ χημικοὶ μετὰ πάθους εἰς τὴν μελέτην τοῦ λευκώματος ἔχουσι κατορθώσει νὰ καταλύσωσιν αὐτὸ πρὸς ἄλλας οὐσίας ὀλίγον καὶ ὀλιγώτερον περιπλόκους ἕως ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰ θεμελιώδεις αὐτοῦ ὕλας. Καὶ πάλιν ἀναχωροῦντες ἐξ αὐτῶν, ἐφαρμοζόντες αὐτὰς ὡς δομικοὺς λίθους, συνθέτοντες καὶ ἀνασυνθέτοντες, κατεσκεύασαν τὰ ἀπλούτερα λευκώματα, εἶτα τὰ ὀλιγώτερον ἀπλᾶ καὶ βαίνουσι πρὸς τὰ πολυπλοκότερα, οἰκοδομήματα πολυόροφα καὶ οὐρανόροφα. Ὅταν δὲ ὁ χημικὸς καταστρώσας λεπτομερῶς τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον τῆς δομῆς τῶν φωτογόνων λευκωμάτων κατορθώσῃ νὰ ἀναπαραγάγῃ αὐτὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, τὸ μυστικὸν τῆς λαμπυρίδος θὰ ἔχῃ προδοθῆ καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ ἀθέρμου φωτός θὰ ἔχῃ τελεσιδικίως ἐπιλυθῆ.

Ἡ τολμηρὰ πρόβλεψις τῆς σήμερον θὰ γίνῃ αὖριον πραγματικότης. Μήπως πρὸ 50 ἀκόμη ἐτῶν τὰ αὐτοκίνητα γῆς καὶ ἀέρος, τὰ ἀσύρματα ἀκροάματα καὶ ὀράματα, αἱ ἀκτῖνες αἱ φωτίζουσαι τὰ ἐντόσθια, δὲν ἀπετέλουν τοῦλάχιστον οὐτοπίαν; Ὅπως ἐπετεύχθησαν αἱ ἐφευρέσεις αὗται καὶ τόσαι ἄλλαι καὶ μεγάλαι, οὕτω καὶ ὁ τεχνητὸς βιολαμπυρισμὸς θέλει ἡμέραν τινὰ κατορθωθῆ, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη θέλει σημάνει τὴν κατάργησιν τοῦ σκότους, τὴν κατάλυσιν τῆς νυκτός!

Ἡ φωτοποιῖα τότε δὲν θὰ ἔχῃ πλέον ἀνάγκην μηχανῶν, ἐργαλείων, σωλήνων, συρμάτων, λύχνων, καυστήρων, ἀναπτῆρων καὶ κομβίων! Δὲν θὰ ἐξαρτώμεθα ὡς πρὸς τὸ φῶς ἀπὸ μόνον τὸν ἡλίον ἐπὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τὰς ποικιλωνύμους ἐταιρίας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ δὲν θὰ τρέμωμεν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τῆς τριφασικῆς Κηρός. Φῶς ἀφλεγές, ἀκίνδυνον, ἄπυρον, ἄπλετον θὰ παράγῃ ἕκαστος κατὰ βούλησιν ὅπως ἡ λαμπυρίς. Ἐκαστος θὰ δημιουργῆ μικροὺς

ἀθέρμους ἡλίους, θὰ ἔχη πλήρη τοιούτων τὰ θυλάκια ἢ τὸν στόμαχόν του, θὰ μετατρέπηται αὐτομάτως αὐτόπλαστος εἰς ἥλιον! Καὶ τὸ φῶς αὐτὸ θὰ παρακολουθῇ τὸν ἄνθρωπον ἀπανταχοῦ, δὲν θὰ φωτίζει μόνον τὰ περὶ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔγκατα καὶ τὰ σπλάγγνα καὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ καὶ θὰ καταναγάζῃ πρὸ τῶν ὀμμάτων του καὶ αὐτὰ τὰ μετὰ φύσιν καὶ αὐτὸ τὸ αἶνιγμα τοῦ ὑπερκόσμου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου ἐζήτησεν ὁ Γκαϊτε τὴν ὑστάτην στιγμὴν «Φῶς ἀκόμη φῶς»!

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ

ΣΙΜΟΥ ΜΕΝΑΡΔΟΥ

ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος ὁ πολύτιμος πρόεδρος κ. Γεώργιος Στρεϊτ ἠγαγ-
κασθη χάριν τῆς ὑγείας του νὰ ἀπέχη τῶν κοθηκόντων· οὕτω δὲ ἀνέλαβεν
αὐτὰ ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Ἀλέξανδρος Βουρνάζος, εἰς ὃν εὐχόμεθα νὰ προε-
δρεύῃ καὶ τοῦ χρόνου μὲ τὴν αὐτὴν δεξιότητα, στωμυλίαν καὶ ἀντοχήν. Ὁ δὲ
Γενικὸς Γραμματεὺς μετὰ ἐπανειλημμένας ἀσθενείας στηρίζει πᾶσαν ἐλπίδα
ὅτι θὰ γίνῃ σήμερον ἀκουστός εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ μικροφώνου.

Ὁ θάνατος εἰσῆλθεν ἠπιος εἰς τὸ ἴδρυμα, ἀφαρπάσας τὴν 27^{ην} Ἰανουα-
ρίου ἓνα γηραιὸν συνάδελφον, τὸν ἀείμνηστον Μιχαὴλ Λιβαδᾶν, τὸν ἄξιον
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διάδοχον τοῦ Ψαρῶ καὶ τοῦ Βασιλείου Οἰκονομίδου.

Ἡ δ' ἐκλογή νέων Ἀκαδημαϊκῶν ὑπῆρξε ταχύτερα. Ἐξελέξαμεν τέσ-
σαρας, τὸν κ. Γρηγόριον Ξενόπουλον, τὸν κ. Γεώργιον Μπαλῆν, τὸν κ. Δ.
Μπαλᾶνον καὶ τὸν κ. Σπ. Δοντᾶν, καὶ ἐδεξιώθημεν ἤδη τοὺς τρεῖς, ἀναμέ-
νοντες ἀνυπομόνως τὸν ἐπίσης ἀνυπομονοῦντα φίλον κ. Ξενόπουλον.

Ἀνακωνώσεις ἔγιναν 84, ἦτοι 47 τῶν Ἀκαδημαϊκῶν καὶ 5 τῶν
προσέδρων. Ἐπίσης 5 διαπρεπῶν ἀλλοδαπῶν τῶν κκ. *A. Wilhelm, Meillet,*
P. Montel καὶ *Carl Renz* 2, καὶ τέλος 27 ἡμεδαπῶν ἐπιστημόνων: Ἀρι-
στόφρονος, Βαροπούλου, Γαζοπούλου 3, Δαλιέτου, Θώμη 2, Καββασιά-
δου, Καραγκούνη, Κρητικοῦ, Λιβιεράτου, Βαλλιάνου καὶ Κωνσταντακάτου
1, Λιβαθηνοῦ, Μυλωνᾶ, Μπέτση, Μακροῦ καὶ Κοπακάκη, Νεύρου 2, Νίδερ,

Παπαδημητρίου Κ., Παπαδημητρίου Ι., Πετροπούλου Γ., Ρουσοπούλου 2, Στάθη, Σταθοπούλου και Τζώρτζη.

Ὅτι τὸ πολὺ κοινὸν δὲν ἐννοεῖ τὴν σημασίαν τῶν πλείστων ἀνακινώσεων δὲν βλέπει. Σιγὰ σιγὰ θὰ μάθουν καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ ἀγνοοῦν.

Τῶν δὲ διαρκεστέρων ἔργων ἡμῶν:

α') Ἐξηκολογήσαμεν διὰ τῆς χορηγίας τοῦ κ. Ἀριστόφρονος τὰς πρὸς ἀνέυρεσιν τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας ἀνασκαφάς, αἱ ὁποῖαι ἐνεφάνισαν περισσότερον τὰ πέρυσι παρουσιασθέντα κτήρια καὶ νέους τάφους, θὰ συνεχισθοῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρχομένου Μαρτίου.

β') Ἠσχίσσαμεν τὴν στοιχειοθέτησιν τῶν Κρητικῶν ἀρχείων τῆς Βενετίας διὰ δαπάνης τῆς Κυρίας Ἑλένης Βενιζέλου. Ἡ ἔκδοσις ἐχρειάζετο πολὺς συνεννοήσεις μεταξὺ τῆς Ἀκαδημίας, τοῦ ἐν Κερκύρα ἐκδότου κ. Σπ. Θεοτόκη — τοῦ ἀκαμάτου ἱστοριοδίδου — ἐμπείρων ὑπαλλήλων τῆς Μαρκιανῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἡμετέρου τυπογράφου. Οἱ Βενετικοὶ φάκελοι, ὅπου κοιμᾶται ἡ ἔνδοξος ἱστορία τῆς Κρήτης, εἶναι ὀγκώδεις, ἀλλὰ μεγάλη εἶναι καὶ ἡ γενναιοδωρία τῆς ἐριτίμου χορηγοῦ.

γ') Ἐξηκολούθησεν ἡ συγκέντρωσις στοιχείων διὰ τὴν λεπτομερῆ γεωλογικὴν ἔρευναν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν μελέτην τῶν τριτογενῶν καὶ τεταρτογενῶν ἠφαιστειῶν τοῦ Αἰγαίου, συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν Συνόδων τῆς Διεθνoῦς Γεωδαιτικῆς καὶ Γεωφυσικῆς Ἐνώσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐρευνῶν. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κ. Κτενᾶ συνεπληρώθη ἡ λεπτομερῆς γεωλογικὴ χαρτογράφησις τῆς Ἰκαρίας, ἐξηρενήθησαν δὲ αἱ νησίδες καὶ οἱ σκόπελοι μεταξὺ Μυκόνου, Δονούσης καὶ Ἰκαρίας. Ἐμελετήθησαν ἐπίσης τὰ ἠφαιστεια τῆς Ἀντιπάρου καὶ τῶν νήσων Στρογγυλοῦ καὶ Δεσποτικοῦ, συνεπληρώθη δὲ ἡ ἐξέτασις καὶ χαρτογράφησις τοῦ ἠφαιστείου Ὁξυλίδου τῆς Εὐβοίας καὶ τῶν ἠφαιστειῶν σχηματισμῶν τῆς Κρομμυωνίας.

δ') Ὁ κ. Ἰωακείμογλου ἐξετέλεσε φαρμακολογικὰ πειράματα περὶ τῆς ἐνεργείας οὐσιῶν τινῶν εἰς τὸ ἐκχύλισμα τοῦ καφέ καὶ περὶ ἀποστειρώσεως τοῦ ποσίμου ὕδατος μὲ μοριακὸν ἄργυρον.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ δραῖσις τῆς Ἀκαδημίας ἐπεξετάθη καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους, ἀλλ' ὄχι καὶ τοῦ Ἔθνους. Ὁ ἡμέτερος κ. Σωτηρίου

κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου μετέβη τὸ θέρος εἰς τὴν Κύπρον, καθώρισε τὰ ἐν τῇ νήσῳ Βυζαντιακὰ μνημεῖα καὶ ὑπέδειξε τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν, παραλλήλως δὲ ἐμελέτησε τὰ ἀξιολογώτατα καὶ σχεδὸν ἄγνωστα ταῦτα μνημεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ μεσαιῶνος (αἱ μέχοι τοῦδε δημοσιευθεῖσαι μελέται τοῦ *Enlart* καὶ τοῦ *Jeffery* περιορίζοντο ὡς γνωστὸν εἰς τὰ λείψανα τῆς Φραγκοκρατίας), παρεσκεύασε περὶ τὰς 400 φωτογραφίας, τὰ δὲ πορίσματα τῆς μελέτης του ὑπέβαλεν ἤδη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Αὕτη θὰ ἐκδώσῃ καταλλήλως τὸ ὅλον ἔργον τοῦ κ. Σωτηρίου καθὸ συντελεστικώτατον εἰς τὴν κατανόησιν τῆς διαδόσεως τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ἀνὰ τὰς Ἑλληνίδας νήσους καὶ εἰς πληροστέραν γνῶσιν τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας τῆς μεγαλονήσου, ἣ ὁποία συγκεντρώνει σήμερον τὰς σκέψεις καὶ τοὺς πόθους καὶ τοὺς παλμοὺς τοῦ Πανελληνίου.

Ἀλλὰ δὲν ἀναπανόμεθα. Ἡ Ἀκαδημία συνιδρῦσασα μὲ τὸν Σύλλογον τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων τὸ «Ἀνατολικὸν Φροντιστήριον», ὅπου θὰ καλλιεργῆται πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας — τὴν ὁποίαν μελετοῦν οἱ πανταχοῦ ἱστορικοί, ἀλλὰ συχνὰ παραμορφώνουν καὶ μερικοὶ ἀντίπαλοι — καὶ ἡ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς ὅλης Ἰλλυρικῆς χερσονήσου καὶ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, ἀναμένει τὴν Κυβερνητικὴν ἔγκρισιν τοῦ χρησιμοωτάτου τούτου ιδρύματος.

Ἐπίσης παρασκευάζομεν τὴν ἐκδοσιν ἀναγκαιοτάτης βιβλιογραφίας, ἀλλὰ ὡς συνετοὶ οἰκογενειάρχαι, περιμένομεν τὴν σταθέρωσιν τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως.

Τῶν δὲ τεσσάρων Ἀρχείων, τὰ ὁποῖα διευθύνουν Ἀκαδημαϊκαὶ Ἐπιτροπαί, τὰ τρία ἐγκατεστάθησαν ἐφέτος ἐντὸς τῶν εὐρυχώρων ἰσογείων τοῦ Μεγάρου, τὰ ὁποῖα ἐπεσκευάσαμεν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου.

Τὸ παλαιότατον τούτων, τὸ παρασκευάζον τὸ ἐκδιδόμενον ἤδη Λεξικὸν τῆς κοινῶς ὀμιλουμένης καὶ τῶν ἰδιωμάτων, ἤλλαξε πρὸ μικροῦ διευθυντήν. Διότι ὁ κ. Φαίδων Κουκουλῆς διωρίσθη καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν ἀντικατεστήσαμεν δὲ διὰ τοῦ κ. Ἀνθίμου Παπαδοπούλου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀρξαμένη διὰ δαπάνης τοῦ ἀειμνήστου Μπενάκη ἔκδοσις τοῦ πρώτου τόμου

προχωρεῖ, βραδύτερον μὲν παρὰ ὅσον ὑπελογίζαμεν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ προσκομίζεται νέον ὕλικόν — ἐκτὸς δέκα νέων χειρογράφων συλλογῶν ἀπεστέλαμεν τὸν συντάκτην κ. Ἀνδριώτην εἰς τὴν Χαλκιδικήν, ὅθεν ἐκόμισεν ἄφθονον ἀμητὸν — ἀλλ' ἐτυπώθη ἤδη καὶ τὸ 22 τυπογραφικὸν φύλλον (φθάνον μέχρι τῆς λέξεως ἄγουρος) ἐτοιμάζεται δὲ μὲ τὴν δέουσαν προσοχήν καὶ ἡ συνέχεια.

Τὸ δὲ νεώτατον τὸ Μεσαιωνικόν, ὅπερ ἰδρῦσαμεν πέρυσι ἀποστείλαντες εἰς Μόναχον τρεῖς νεαροὺς φιλολόγους διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸν ἐκδιδόμενον Θησαυρὸν τῆς λατινικῆς, (διευθύνει δὲ ὁ γηραιὸς κ. Δημήτριος Οἰκονομίδης) ἤρχισε τὰς ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἀποδελτιώσεως τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν μέχρι τοῦ 1820 κυρίων ὀνομάτων, βαπτιστικῶν, οἰκογενειακῶν καὶ τοπωνυμίων. Καὶ ἡ ἐργασία αὕτη βεβαίως δὲν εἶναι μικρά, θὰ διευκολύνη δὲ μεγάλως τοὺς ἀπανταχοῦ ἐρευνητὰς τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ δὲ Ἀρχεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, ὅπερ ἐπίσης ἴδρυσεν ἡ Ἀκαδημία, ἤρχισε νὰ λειτουργῇ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου, προϊσταμένου — ἐντελῶς ἀφιλοκερδῶς — τοῦ κ. Γεωργίου Πετροπούλου. Ὁ ταξινόμος κ. Τορναρίτης ἐργασθεὶς καὶ κατὰ τὸ θέρος παρεσκεύασε 10 χιλ. δελτία, ἐσχάτως δὲ προσελάβομεν καὶ ἓνα γραφέα, ὁ ὁποῖος, ἐννοεῖται, δὲν ἀρκεῖ. Διότι καὶ τοῦ Ἀρχείου τούτου οἱ σκοποὶ εἶναι εὐρύτατοι (δηλαδὴ α') ἡ περισυλλογὴ πάσης μνείας περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ δικαίου, ἰδίως τῶν μέσων χρόνων β') ἐπανέκδοσις τῶν Βασιλικῶν κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ γ' Βυζαντιολογικοῦ Συνεδρίου, καὶ γ') ἡ περισυλλογὴ τῶν νομικῶν ἐθίμων τοῦ ὅλου Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τοῦτο προσδοκῶμεν τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, κυρίως ὅπως ἐγκαταστήσωμεν τοπικὰς Ἐπιτροπὰς, π.χ. Εἰρηνοδικῶν, Δικηγόρων κλπ., ἀλλὰ σήμερον, ἐννοεῖται, οἱ καιροὶ δὲν εἶναι κατάλληλοι καὶ διὰ τὸ β' τῆς ἐνισχύσεως εἶδος.

Ἄτυχῶς τὸ ἄλλο Ἀρχεῖον, τὸ Λαογραφικόν, τὸ ἴδρυμα τοῦ Νικολάου Πολίτου, ὕστερεῖ. Ἀπὸ τῆς 9^{ης} Δεκεμβρίου 1930 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας μᾶς ἐδήλωσεν ὅτι σκέπτεται νὰ τὸ μεταρρυθμίσῃ. Ὅθεν οὔτε τὰ ἐτοιμασθέντα δωμάτια κατέλαβε, ἐκτὸς δὲ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Φουρζίκη, ὁ ὁποῖος καταγίνεται εἰς ταξινόμησιν τῆς ὕλης, ὁ ἕτερος ταξινόμος κ. Γ. Πολίτης

παρεσκεύασε τὴν γενομένην ἔκδοσιν τοῦ γ' τόμου τῶν Συμμείκτων τοῦ ἀειμνήστου πατρός του. Ὁ δ' ἔκτακτος ὑπάλληλος κ. Λουκόπουλος ἀπεστάλη τὸ θέρος ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς εἰς νέας ἐρεῦνας ἀνὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, τῶν ὁποίων ἐτοιμάζει τὰ πορίσματα. Ἄλλ' ἐπαρκοῦν δύο τρεῖς ἄνθρωποι εἰς τὸ εὐρύτατον ἔργον τῆς μελέτης τοῦ βίου τοῦ ὄλου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καταλοίπου δύο μεγάλων πολιτισμῶν; Ἀναντιρρόητως ὄχι. Ἐδῶ θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ὑπομνήσω ὅτι ὡς Πρύτανις εἶχα φροντίσει καὶ ἐξεπαιδύσαμεν εἰς Γερμανίαν ὡς λαογράφον ἀριστοῦχον φιλόλογον· οὐδ' αὐτὸς ὅμως ἐχρησιμοποίηθη, διότι κατηργήθη ἡ ἀναγκαία ἀπόσπασις γυμνασιακῶν καθηγητῶν. Βεβαίως θὰ ὑπάρχη καὶ πάλιν ἀνάγκη καὶ ἄλλων ἐξησηκηνμένων συνεργατῶν, εἴτε μουσικῶν, εἴτε μελετητῶν τῆς λαϊκῆς τέχνης, τῶν ἐνδυμάτων, τῶν κεντημάτων κτλ. Ἀλλὰ ἡ ἀπογραφή καὶ ἡ γνῶσις τοῦ συνόλου εἶναι ὀρθὸν νὰ εἶναι συγκεντρωμένη ἐδῶ, ὅπου θὰ συμβοηθῶνται οἱ ταξινόμοι τῶν τεσσάρων Ἀρχείων. Ἐνδλόγως ὁ κ. Παπούλιας εἶπεν ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου θὰ ἦτον ὀδυνηρὰ καὶ θὰ ἐκλόνιζε καὶ τὸ τοῦ Δικαίου. Καθὼς εἶπα καὶ πέρουσι, ἡ ἀπόσπασις δύο τριῶν καθηγητῶν, μετεκπαιδευμένων διδασκάλων καὶ ἐθελοντῶν φοιτητῶν, ἐπανερχομένων εἰς τὰς ἐπαρχίας, θὰ συντελέσῃ ὄχι μόνον εἰς πλουτισμὸν τῶν Ἀρχείων, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλο σπουδαιότερον, τὴν ἐκεῖ δημιουργίαν ἐπιστημονικῶν φυτωρίων.

Ἄλλο σπουδαῖον μέλημά μας εἶναι καὶ τὰ πληθυνόμενα Διεθνή συνέδρια καὶ ἐπιτροπαί, ἀντιπροσωπία, ἀνταλλαγὰι δημοσιευμάτων κλπ. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων διεθνῶν Ἐνώσεων ἐχορηγήσαμεν 5 χιλ. δραχ. εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Τμῆμα τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἱστορικῶν Ἐρευνῶν. Παρεχωρήσαμεν ἔπειτα τὴν αἴθουσαν ταύτην εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις συνελθὸν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας Συνέδριον τῆς Μουσειολογίας, ὅπου, ἐννοεῖται, οὐδενὸς ὑστέρησαν οἱ Ἕλληνας Διευθυνταὶ Μουσείων. Μετέσχομεν διὰ τοῦ κ. Βουρνάζου τοῦ ἐν Παρισίοις Συνεδρίου τῶν καισίων ὑλῶν κατὰ Σεπτέμβριον, ἐπίσης δὲ τοῦ ἐν Ζυρίχῃ Ἀ' διεθνοῦς περὶ δοκιμασίας τῶν ὑλῶν, ὅπου ὁ κ. Βουρνάζος ἀπετέλει μέλος τοῦ Comité d'honneur. Ἐπίσης τῆς ἐν Παρισίοις συνόδου τῆς διεθνοῦς Γεωγραφικῆς Ἐνώσεως διὰ τῶν κκ. Αἰγινήτου καὶ Κτενᾶ. Διὰ δὲ τοῦ κ. Ζέγγελη α') τοῦ ἐν Παρισίοις διεθνοῦς συνεδρίου τῆς Βιομη-

χανικῆς Χημείας καὶ β') τοῦ συνεδρίου τοῦ ἐλαστικοῦ (*caoutchouc*). Ἄλλὰ τὰ διεθνή ἐπιστημονικά συνέδρια μετὰ τὸν πόλεμον ἔγιναν πολὺ συχνότερα ἢ προτοῦ.

Οὕτως ἐκλήθημεν εἰς τὴν κατὰ Ἰανουάριον ἔκθεσιν τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Ρωμαϊκῶν Σπουδῶν. Εἰς τὴν κατὰ Μάϊον ἐν Βουκουρεστίῳ ἔκθεσιν τοῦ Παιδιοῦ. Εἰς τὸν κατὰ Ἰούνιον συνερχόμενον ἐν Λονδίῳ συνέδριον τῶν Προϊστορικῶν Ἑρευνῶν. Εἰς τὴν κατὰ Σεπτέμβριον ἐν Μασαχουσέτῃ συνεδρίαν τῆς διεθνοῦς Ἀστρονομικῆς Ἐνώσεως. Εἰς τὸ ἐν Μαδρίτῃ κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1932 διεθνὲς συνέδριον τῆς Χημείας. Εἰς τὴν ἐν Βερσαλλίαις κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1932 Σύνοδον πρὸς προστασίαν τῶν Ἐπιστημόνων καὶ Ἑρευνητῶν. Τοιαῦται ἀντιπροσωπίαί βεβαίως δὲν εἶναι εὐκολοί, ἀλλ' ἐδῶ γίνονται δυσκολότεραι, διότι ζητοῦμεν καὶ αὐτάρκεις ἀντιπροσώπους.

Εἰς ἑορτὰς ἐλάβαμεν μέρος, ὅπου μας ἦτο δυνατόν· π.χ. κατ' Ἰούνιον εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς 40ετηρίδος τοῦ *Collège de France*, ὅπου ὁ κ. Αἰγινήτης εὐστόχως ὑπέμνησεν ὅτι ὁ ἰδρυτὴς Φραγκίσκος ὁ Α' εἶχεν ὀργανωτὴν τὸν περιώνυμον Ἰανὸν Λάσκαριν' καὶ προσέλαβε δέκα πρῶτους Ἑλλήνας μαθητάς. Εἰς τὰ ἐν Σκύρω ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀγάλματος τοῦ *R. Brooke*, εἰς τὰ ἐν Μαυκ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ χημικοῦ *Moissan*, εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἰνδοῦ ποιητοῦ *Ραμπιτρανάθ Ταγκόρε* δι' ἐπιστολῆς, εἰς τὰς ἐν Λονδίῳ ἑορτὰς εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου φυσικοῦ *Faraday*.

Ἄλλὰ μετὰ περισσοτέρας χαρᾶς μετέσχομεν εἰς τὸν πανηγυρισμὸν δύο ἐπιστημονικῶν 40ετηρίδων, α') τοῦ πατρὸς τῆς Ἀκαδημίας καὶ γενομένου προέδρου αὐτῆς κ. Δ. Αἰγινήτου, καὶ β') τοῦ ἐπίσης πρῶην προέδρου καὶ γερουσιαστοῦ κ. Ζέγγελη. Τοιοῦτοι ἑορτασμοὶ εἶναι καὶ δίδαγμα πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ τιμᾷ ὄχι μόνον τοὺς «σοφὸς τῆς Ἑσπερίας», ἀλλὰ πρὸ πάντων τοὺς ἰδικούς του, τοὺς χάριν τῆς εὐημερίας του παλαιότητας ἐδῶ πρὸς πολλαπλασίας δυσκολίας.

Ἐπίσης ἐγκωμιαστικοὶ ἠκούσθησαν ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης λόγοι, περὶ τῆς 35^{ης} ἐπετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν κ. Χρυσοστόμου κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ ὡραίου καὶ μεγάλου τόμου τῶν «Ἐναισίμων», ἀξιολόγων διατριβῶν, διὰ τῶν ὁποίων

οί μαθηταὶ καὶ θανουασταὶ τοῦ μακαριωτάτου δικαίως ἐπανηγύρισαν τὸ γεγονός. Καὶ ἡ Ἀκαδημία ἐπευφήμησεν εὐλόγως τὸν ἄξιον ποιμενάρχην πάσης Ἑλλάδος καὶ τὸν βαδύτατον τῶν ιστοριογράφων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

Καὶ ἐρχόμεθα πλέον εἰς τὸ τελευταῖον, ἀλλ' ὄχι μικρότατον, ἔργον ἡμῶν, τὴν ἀπονομὴν τοῦ μεταλλίου καὶ τῶν βραβείων.

Τὸ ἀργυροῦν μέταλλον τῆς Ἀκαδημίας ἀπονέμομεν ἐφέτος εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χατζηκώστα διὰ τὴν 75ετηρίδα του. Καὶ ὁ Γεώργιος Χατζηκώστας ἦτον Ἡπειρώτης, εὐτύχησε δὲ νὰ ἔχη ἐξ ἴσου φιλόανθρωπον σύζυγον, τὴν Αἰκατερίνην, καὶ τέσσαρας υἱούς. Οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης του τὸ 1853 ἔπεμψαν ἐκ Μόσχας Λίτ. Ἀγγλ. 7.276 διὰ «Ὀρφανοτροφικὸν κατάστημα», ὅπερ ἤρχισε νὰ λειτουργῇ ἀπὸ τοῦ 1856. Σπανίως χρηματικὸν ποσὸν ὑπῆρξε γονιμώτερον, ἢ δὲ ὅλη πρόοδος εἶναι παράδειγμα τοῦ τί δύναται, μακρὰν τῆς κρατικῆς ἀναμείξεως, ἡ ἰδιωτικὴ φιλοanthρωπία. Σήμερον τὸ Ὀρφανοτροφεῖον ἔχει ἐτήσια ἔσοδα 3.612.000 δραχ., μετὰ δὲ τῶν ἐργοστασίων 5.265.000. Διότι εὐτύχησε νὰ εὔρη ὄχι μόνον καὶ ἄλλους εὐεργέτας, καὶ δὴ 18 μεγάλους, ὧν ἐπρώτευν ὁ Γεώργιος Σταύρου, ἀλλὰ καὶ συνετοὺς συμβούλους καὶ προέδρους, ὡς ἐκεῖνος. Ὁ νῦν κ. Κωνστ. Κυριακὸς εἶναι σύμβουλος ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ πρόεδρος ἀπὸ τοῦ 1914. Ἄλλ' ἤρθε καὶ ὀρέκτας ἐφόρος, ἐξ ὧν ὁ ἀπὸ τοῦ 1915 κ. Μπαλᾶνος, ὁ ἡμέτερος συνάδελφος, δὲν συνετέλεσε μόνον εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἰδρύματος, ἀλλ' ἐξέδωκε καὶ λαμπρὸν περὶ αὐτοῦ τεῦχος. Ἐκεῖ βλέπει ὁ ἀναγνώστης πῶς διδάσκονται αἱ τέχναι εἰς τέσσαρα τμήματα, πῶς διάγουν οἱ τρόφιμοι καὶ ὅτι ὁ ἀποφοιτῶν ἀποκομίζει πλὴν τῶν ἡθικῶν ἐφοδίων τὰ ἐργαλεῖα του καὶ τὰ μικρὰ ἀποταμιεύματά του. Μέχρι τοῦδε ἀνεγράφησαν 2.320 ὄρφανά, βεβαίως ὄχι πολλὰ, ἀλλὰ καλοὶ ἐργάται καὶ χρηστοὶ πολῖται. Ὅσοι βλέπουν κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἐορτὰς παρερχόμενον τὸν μικρὸν στρατὸν τῶν ὀρφανῶν μὲ τὴν μουσικῆν των ἄς μακαρίζουν τοὺς ἰδρυτὰς καὶ ἄς αἰσθάνονται πρὸς τὸ ἴδρυμα τὴν ὀφειλομένην στοργήν, τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ ἐκδηλώσῃ σήμερον ἐπισήμως ἡ Ἀκαδημία.

Πλουσιώτατα τῶν βραβείων τῆς Ἀκαδημίας εἶναι τὰ δύο Μανρογένεια, 135

λιρῶν ἐκάτερον, ἀπονεμόμενα πρῶτον εἰς μνήμην τῆς Μαντῶς καὶ τὸ ἄλλο τοῦ Στεφάνου Μαυρογένους. Τὸ βραβεῖον τῆς Μαντῶς κατὰ τὴν διαθήκην θὰ ἀπενέμετο τὴν 13^{ην} τοῦ λήγοντος μηνὸς «εἰς ἄτομον ἢ οἰκογένειαν ἔντιμον διακρινομένην διὰ συνεχεῖς μετ' αὐτοθυσίας πράξεις ὑπὲρ τοῦ πλησίου ἢ τῆς κοινωνίας». Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐντὸς τῆς προθεσμίας δὲν εἴχαμεν παρὰ μόνον μίαν αἴτησιν, καὶ αὐτὴν ἄνευ ἐπαρκῶν δικαιολογητικῶν, ἡ Ἀκαδημία ἔκρινεν ὀρθὸν νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν τῆς πρώτης ταύτης βραβεύσεως μέχρι τέλους τοῦ ἐρχομένου Φεβρουαρίου τοῦ 1932.

Βραβεῖα τῆς Τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν

Τῶν σήμερον κρινομένων βραβείων τῆς Τάξεως ταύτης, τὸ 2^{ον}, δραχ. 20.000 τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν ἀρίστην περὶ φυματιώσεως πρωτότυπον ἔρευναν τῶν ἐτῶν 1929 καὶ 1930 ἡ Ἀκαδημία εἰς οὐδένα ἀπονέμει, διότι τὰ ὑποβληθέντα ἔργα τριῶν ὑποψηφίων δὲν πληροῦν τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, τὸ δὲ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄριστον σύγγραμμα τοῦ καθηγητοῦ κ. Σακορράφου ἐξεδόθη πρὸ τῆς προκηρύξεως.

Τὸ 3^{ον} βραβεῖον δραχ. 30.000 τοῦ Ἐμμανουὴλ Μπενάκη εἰς τὴν καλυτέραν πρωτότυπον περὶ χημικῆς συστάσεως τοῦ γλεύκους ὠρισμένης περιφερείας τῆς Ἑλλάδος μελέτην διεξεδίκησαν τέσσαρες οἰνολόγοι. Ἀλλὰ τούτων οἱ δύο συνέγραψαν μᾶλλον εἰδικὰς οἰνολογίας σχεδὸν ἄνευ ἀναλυτικῶν ἐργασιῶν των. Ὁ τρίτος ἐξετέλεσε τριακοσίας περίπου ἀναλύσεις γλεύκους καὶ οἴνου, δειγμάτων ὅμως, τὰ ὅποια δὲν ἔλαβεν ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἀπέστειλαν παραγωγοί. Ὁ τέταρτος εἰργάσθη συστηματικώτερον, ἀλλὰ ἐπὶ ὀλίγων δειγμάτων, καὶ δὲν ἀναφέρει σαφῶς τὰς ἀναλυτικὰς του μεθόδους. Ὅθεν ἡ Ἀκαδημία οὐδένα μὲν βραβεύει, ἀλλὰ παρέχει πρὸς ἐνθάρρυνσιν ἀνὰ 5.000 δραχ. εἰς τὸν Γ' καὶ εἰς τὸν Δ', τῶν ὁποίων αἱ πραγματεῖαι φέρουν τὰ ῥητὰ «Πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται» καὶ τὸ Ὀμηρικὸν «Ἄνδρὶ κεκμηῶτι μέγα σθένος οἴνος ἀέξει», καὶ ἐπαιεῖ τὴν β', τὴν ἐπιγραφομένην, «ἔρδ' ἀγαθόν».

Τὸ 4^{ον} βραβεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς κοινότητα συνεταιρισμὸν ἢ ἰδιώτην ἐμβολιάσαντα ἄγρια δένδρα, ἡ Ἀκαδημία διανέμει ὡς ἐξῆς: α') 5.000 δραχ. εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας κ. Ν. Τοιμόπουλον, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μακροῦ εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς γεωργικῆς προσόδου τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου. Ὁ κ. Τοιμόπουλος ἐβραβεύθη παρ' ἡμῶν καὶ τὸ 1928, ἀλλ' ἡ δρᾶσις του πολλαπλασιάζεται κατ' ἔτος. Ὅχι μόνον ἐμβολιάζει ἀναρίθμητα ἄγριόδενδρα τῶν βουνῶν, ἀλλὰ διατηρεῖ μεγάλα φυτώρια, ἐβραβεύθη δὲ καὶ εἰς τὴν Διεθνή Ἐκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης. Προσέτι διοργάνωσε δεκάδας σχολικῶν κήπων καὶ ἐβραβεύθη καὶ διὰ τὰς ὄρνιθας του. Ἀλλὰ πρωτοστατεῖ καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀρουραίων καὶ τῶν ἀκρίδων καὶ τέλος καὶ εἰς τὸν κατὰ τῆς ἔλνοσιᾶς ἀγῶνα. Εἶναι δὲ

ὁ κ. Τσιμόπουλος ὁ ἀφιλοκερδέστατος τῶν κηρύκων τοῦ ἀγαθοῦ, διότι χρησιμοποιεῖ καὶ τὰ βραβεῖα του εἰς πραγμάτων τοῦ ἰδανικοῦ — τοῦ τόσον ὥραίου — τῆς ζωῆς του. β') ἀπονέμεται ἀνὰ 2000 δραχ. εἰς τὸν διδάσκαλον Σωτήρας τοῦ Νομοῦ Πέλλης κ. Α. Κυριακίδην, διατηροῦντα λαμπρὸν σχολικὸν κῆπον, καὶ εἰς τὸν ἱερέα Σωτήριον Ἀργυριάδην ἐξ Ἀγίας Βαρβάρας Καλαβρύτων, ὡς μεταδώσαντα τὴν ἀγάπην τοῦ πρασίνου εἰς τὴν ὄρεινὴν ἐκείνην περιφέρειαν, ἔπαινον δὲ εἰς τὸν κ. Ἀθ. Ταξιαρχόπουλον ἐκ Στυλίδος.

Τὸ 5^{ον} βραβεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸν ἰδρύνοντα τὸ τελειότερον πτηνοτροφεῖον οὐδεὶς ἐπεζήτησε. Καίτοι ὑπάρχουν ἤδη εὐτυχῶς ἀξιόλογα πτηνοτροφεῖα, ἰδίως ἐν Ἀττικῇ καὶ Ἀχαΐᾳ. Παρὰ ταῦτα τὸ 1928 εἰσῆχθησαν ἰδίως ἐκ Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας πλεον ἢ 55 ἑκατομμύρια ἀνὰ καὶ πληρώνομεν τὰ νωπὰ πρὸς 3 καὶ 4 δραχ. τὸ ἕνα.

Ἡ ἰδία ἐπεδείχθη ἀδιαφορία καὶ πρὸς ἄλλας 20.000 δραχ. τῆς Ἐθνικῆς, δηλαδή, τὸ 12^{ον} βραβεῖον «περὶ μελέτης τῶν κοιτασμάτων χρωμίου τῆς Θεσσαλίας». Ἐξ ἅπαντος ἡ συρραφὴ σίχων ἀπαιτεῖ ὀλιγώτερον ἰδρώτα.

Τὸ 6^{ον} βραβεῖον 50.000 δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη «εἰς τὴν κοινότητα ἢ τὸ σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἐκτελέσει τὰ περισσότερα ἔργα πρὸς ἀναδάσωσιν χρησιμοποίησιν τῆς βροχῆς κλπ.», εἶχεν εὐτυχῶς πολλοὺς ἀπαιτητάς, ἡ δὲ Ἀκαδημία κατανέμει ὡς ἐξῆς: α') 10.000 δραχ. εἰς τὸν Ἀῆμον Ρεθύμνης διὰ τὸ εὐρὸν δασικὸν σπορεῖον β') 7.000 δραχ. εἰς τὸν Ἀῆμον Γιαννιτσῶν, διότι διὰ δαπάνης καὶ προσωπικῆς ἐργασίας μετέβαλεν εἰς πάρκον 60 στρέμματα γ') 5.000 δραχ. εἰς τὴν Φιλοδασικὴν Ἐνωσιν Ζακύνθου, διότι καὶ διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν μελῶν ἐδημιούργησε περὶ τὸ παλαιὸν φρούριον πάρκον, συγκρατοῦν καὶ τὸ χῶμα, τὸ καταφερόμενον εἰς τὸν λιμένα δ') 4.000 δραχ. εἰς τὴν Δασικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀμφιλοχίας, διότι ἀνεδάσωσεν ἕκτασιν ἑκατὸν εἴκοσι στρεμμάτων ε') 4.000 δραχ. εἰς τὴν Κοινότητα Δεσφίνης τοῦ Παργασοῦ, διότι διὰ προσωπικῆς ἐργασίας ἀνεδάσωσε μὲ πεῦκα καὶ κυπαρίσσια ἕκτασιν ἑκατὸν στρεμμάτων.

Ἐπαινοῦμεν δὲ τὸ Δασαρχεῖον Ἀγιάς καὶ τοὺς ὑλοτόμους Σκλήθρον τοῦ Κισσάβου τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν μέγιστον συνεταιρισμὸν ὁμοίας ἐργασίας — μετὰ τὸν περιώνυμον κατὰ τὰ 1795 συνεταιρισμὸν τῶν γειτονεόντων Ἀμπελακίων — ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἐπιτυχάνουν τὴν σκοπιμωτέραν δασικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν ἀναδάσωσιν τῶν ὑλοτομουμένων μερῶν. Ἀληθῶς ὁ συνεταιρισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ ἔμπρακτον ὑπόδειγμα διὰ τοὺς ὄρεινους μας πληθυσμούς.

Τὸ 7^{ον} βραβεῖον 45.000 δραχ. τοῦ Ἐμμ. Μπενάκη, τὸ διανεμόμενον εἰς σχολεῖα καὶ διδασκάλους, συντελοῦντας εἰς ἐλάττωσιν τῶν ἀναλφαβήτων καὶ ἐπίδοσιν πρὸς τὰ γεωργικά, καταμερίζει ἐφέτος ἡ Ἀκαδημία ὡς ἐξῆς: α') 8.000 δραχ. εἰς τὸ ἐν Θεσ-

σαλονίκη παράρτημα τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας διὰ τὰς τρεῖς νυκτερινὰς σχολὰς του. β') ἴσον ποσὸν εἰς τὸν Σύλλογον τοῦ Ἄργου «Αραόν», διατηροῦντα ἀπὸ τοῦ 1909 νυκτερινὴν σχολήν. γ') 8.000 δραχ. εἰς τὴν Φιλόπρωχον Ἀδελφότητα τοῦ Βόλου, διότι συνεχίζουσα τὴν δρᾶσιν τῆς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως γνωστῆς σχολῆς τῶν Μηλεῶν, διατηρεῖ Ὀρφανοτροφεῖον, ὅπου διδάσκονται πλὴν ἄλλων ἡ κηπουρικῆ, ἡ ὀρνιθοτροφία, ἡ μελισσοκομία, ἡ ἀνθοκομία κλπ. δ') ἀνὰ 2.000 δραχ. εἰς τὰ 5 σχολεῖα Χορτιάτη, Πυλαίας, Ν. Σάντας, Θέρμης καὶ Μαντζάρηδων διὰ τὴν μετάδοσιν εἰς τοὺς χωρικοὺς πρακτικῶν γεωργικῶν γνώσεων. ε') 4.000 δραχ. εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον Ἀκράτας κ. Σωτήριον Καραζέστην, διότι ἴδρυσεν νυκτερινὴν σχολήν, φιλοδασικὸν Σύνδεσμον καὶ διατηρεῖ γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν βιβλιοθήκην. ζ') 3.000 δραχ. εἰς τὸν ἐν Ἁγίῳ Ρόκῳ τῆς Κερκύρας διδάσκαλον Γ. Χονδρογιάννην διὰ τὴν εὐδόκιμον διδασκαλίαν γεωργικῶν μαθημάτων καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Καὶ τέλος ζ') 2.000 δραχ. εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον Σουφλίου κ. Νικόλαον Κιρκινέστην διὰ τὴν ἴδρυσιν Κυριακοῦ σχολείου καὶ 2.000 δραχ. εἰς τοὺς λοιποὺς διδασκάλους τούτου.

Τὸ 8^{ον} βραβεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς ἰδρύματα ἢ ἄτομα συντελοῦντα εἰς προαγωγὴν τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ἢ Ἀκαδημία κατανέμει ὡς ἐξῆς : α') 4.000 δραχ. εἰς τὸν Τμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας κ. Δ. Ζωγράφον, διὰ τὰς πολυετεῖς καὶ γονίμους διὰ συγγραφῶν καὶ ὁμιλιῶν προσπαθείας. β') 2.000 δραχ. εἰς τὸν γεωπόνον κ. Ν. Ζηγούστην διὰ τὰς πολλὰς πρὸς βελτίωσιν τῆς βιομηχανίας τοῦ γάλακτος συγγραφὰς καὶ ἐργασίας. γ') 2.000 δραχ. εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἐταιρείαν «Διονυσίου, Κιοντσούκη καὶ Σίας» τῶν Σερρών διὰ τὴν ταχεῖαν μεταβολὴν νοσογόνου τέλματος εἰς εὐρύτατον φυτώριον πολλῶν χιλιάδων δένδρων διὰ τὴν διάδοσιν χημικῶν λιπασμάτων, ἀμερικανικῶν κλημάτων κλπ. δ') 2.000 δραχ. εἰς τὸν ἐν Ἡλείᾳ κτηματίαν κ. Νέμον Καραμπέτσον διὰ τὴν ἐπινοήσιν καὶ ἐφαρμογὴν καλλίστης μεθόδου καλλιέργειας τῶν σταφιδαμπέλων εἰς ἀναδενδράδας καὶ ἀποξηράνσεως αὐτῶν ἐντὸς ὑποστέγων καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν ἄλλων φυτῶν. ε') 1.000 δραχ. εἰς τὸν διδάσκαλον Κροκεῶν τῆς Λακωνικῆς καὶ ἱερέα Παναγιώτην Βασιλάκον, ἐργαζόμενον μὲ πολὺν ζῆλον εἰς διάδοσιν τῆς δεινδροκομίας.

Ἐπαινοῦμεν δὲ α') τὸν Εὐάγγελον Νικολαΐδην διὰ τὸ ὠφελιμώτατον περιοδικὸν «Ἀγροτικὴ Ζωὴ» καὶ β') τοὺς ὑποβαλόντας εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μακρὰν καὶ ἀναλυτικὴν μελέτην «περὶ τῆς μεθοδικῆς κατεργασίας τῶν ἐλαιῶν» μὲ σχέδιον προτύπου ἐλαιοτριβείου χημικοὺς μηχανικοὺς κκ. Κωνσταντινίδην, Παπαμιχαήλ καὶ Μοιρόπουλον, ἀναμένοντες καὶ τὰ πρακτικὰ πορίσματα τῶν δοκιμῶν των.

9^{ον} Τῶν εἰς τοὺς παρατηρητὰς ἢ ἐρευνητὰς τῆς φύσεως τῆς χώρας βραβεῖον

τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἢ Ἀκαδημία τὸ ἕνα, 5.000 δραχ., ἀπονέμει εἰς τὸν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπιμελητὴν κ. Μάξιμον Μητσόπουλον διὰ τὰς κατὰ τὸ 1931 παλαιολογικὰς ἐρεῦνας του εἰς τὰ στρώματα τῶν νεογενῶν τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἡλίδος. Ἐπαιεῖ δὲ τὸν κ. Α. Κατακουζηνὸν διὰ τὰς ἐδαφολογικὰς του ἀναλύσεις εἰς τὸν νομὸν Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, καὶ τὸν κ. Β. Κυριαζόπουλον διὰ τὰς συστηματικὰς του μελέτας εἰς τὸν μετεωρολογικὸν σταθμὸν τῆς Ἀνωτάτης Γεωργικῆς Σχολῆς.

Ἐκ τοῦ 10^{ου} βραβείου (τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης) «εἰς τοὺς ἐκτελέσαντας τὰ περισσότερα καὶ σπουδαιότερα ἔργα πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐλονοσίας» ἢ Ἀκαδημία παρέχει 5.000 δραχ. εἰς τὸν «Σύλλογον περιστολῆς ἐλωιδῶν νόσων» διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1905 ἐξακολουθούσας ἀξιωματινοῦς του προσπαθείας.

Ἐκ τοῦ 11^{ου} βραβείου (τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης) «περὶ τῆς καταλληλοτέρας καλλιεργίας τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἀποστραγγιζομένων γαιῶν» ἢ Ἀκαδημία παραθαροῦνουσα τὸν μόνον ὑποβαλόντα ἀξιανάγνωστον μελέτην (90 δακτυλογραφημένων σελίδων) κ. Β. Χρηστίδην, τοῦ παρέχει 4.000 δραχ. διὰ τὴν μεθοδικὴν καὶ σαφῆ ἐξέτασιν πολλῶν τοῦ ζητήματος πλευρῶν. Ἄλλ' ἢ πραγματεία ὕστερεῖ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἦτοι δὲν ὑπολογίζει τὰ οἰκονομικὰ κεφάλαια πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐδάφους, ἐγκαταστάσεις, ἐκμετάλλευσιν καὶ εἰδικὴν διάθεσιν τῶν γαιῶν κλπ.

Τὸ 13^{ον} βραβεῖον 20.000 δραχ. τῆς Κυρίας Βενιζέλου, περὶ καλλιεργίας βάμβακος μακροῦνου, διεξεδίκασε μόνον ὁ κ. Δημήτριος Μαντζαβράκος ἐκ Μυρτιάς τῆς ἐπαρχίας Ἐλous τῆς Λακωνικῆς, ἄλλοτε δημοδιδάσκαλος, εὐπορήσας ἐκ τῆς καλῆς καλλιεργίας. Κομίσας ἐκλεκτὸν σπóρον μακροῦνου ἀμερικανικοῦ βαμβακίου, κατώρθωσε νὰ ἔχη ἐπὶ 75 στρεμμάτων μέσσην ἀπόδοσιν 128 χιλιογράμμα κατὰ στρέμμα. Τὴν ἀρίστην ποιότητα καὶ ποσότητα πιστοποιοῦν ὁ Νομάρχης καὶ ὁ Νομογεωπόνος Λακωνικῆς, πιστοποιεῖ δὲ καὶ ἡ Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἐπιουργία. Τοῦ ἀξίζει λοιπὸν καὶ τὸ βραβεῖον.

Βραβεῖα τῆς Τάξεως τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

Τὸ 1^{ον} βραβεῖον (τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης) «εἰς μελέτην περὶ τῆς παρατηρηθείσης ἐν Ἑλλάδι ὑψώσεως τοῦ τόκου καὶ τῶν προσφορωτέρων μέσων πρὸς ὑποβιβασμὸν αὐτοῦ» διεξεδίκασαν 3 πραγματεῖαι, ἐξ ὧν ἡ Ἀκαδημία βραβεύει τὴν φέρουσαν τὸ ρητὸν «Ὁ τόκος νόμισμα νομίσματος» παρέχουσα 5.000 δραχ. διὰ τὴν εὐμεθοδίαν καὶ τὴν σαφῆ ἔκθεσιν τῶν λόγων τῆς ὑψώσεως, ἀπονέμει δὲ καὶ 3.000 δραχ. εἰς τὸν γράψαντα τὴν φέρουσαν τὸ ρητὸν *Probabilitas est gradus certitudinis*, διὰ νὰ παραθαροῦνουμεν ὁμοίως μελέτας μαθηματικῆς οἰκονομίας.

Τὸ 2^{ον} βραβεῖον (τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης) εἰς πραγματεῖαν «Περὶ τῆς βιομηχανίας τῶν οἴνων ἐν Ἑλλάδι, εἰδικώτερον δὲ τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑλλη-

νικῆς οἰνοποιίας», ἐπεζήτησεν εἰς μόνος συγγραφεύς, ἀλλὰ καλῶς γινώσκων τὰς ποικίλας ἀπόψεις τοῦ ζητήματος καὶ ἐμφορούμενος πνεύματος πρακτικοῦ. Ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει 4.000 δραχ. εἰς τὴν μελέτην ταύτην, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ δημοσιευθῇ μετὰ πληρεστέρας βιβλιογραφίας.

Τὸ 3^{ον} τῆς κ. Ἀθηνῶν Σταθάτου 9.500 δραχ. περὶ τῆς ἀλιεντικῆς Ναυτιλίας οὐδείς ἐπεζήτησε.

Τὸ 4^{ον} ἐκ 10.000 δραχ. ἔπαθλον τῆς Κυρίας Βενιζέλου εἰς μελέτην «περὶ βελτιώσεων εἰς τὴν ἐξόρυξιν καὶ τὴν ἐμπορίαν τῆς Ναξίας σμύριδος» ἢ Ἀκαδημία διανέμει – χωρὶς νὰ υἱοθετῇ τὰς γνώμας τῶν γραφάντων – εἰς τὰς ὑποβληθείσας δύο πραγματείας, χορηγοῦσα εἰς μὲν τὴν α', τὴν φέρουσαν τὸ ρητὸν «ὁ λόγος, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιον καὶ κενὸν» ὡς μὴ πλήρη, 4.000 δραχ., εἰς δὲ τὴν συντομωτέραν, ἀλλὰ πληρεστέραν ὡς πρὸς τὰ τῆς ἐξορύξεως καὶ τῆς ἐμπορίας τῆς σμύριδος, 6 000 δραχ.

Προκήρυξις βραβείων καὶ ἐπάθλων διὰ τὰ ἔτη 1932-1933.

Τῆς Τάξεως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.

1^{ον} Βραβεῖον εἰς μνήμην Στεφάνου Μανρογένους, ἀπονεμηθησόμενον τὴν α' Κυριακὴν τοῦ Ἀπριλίου 1932, λιγῶν Ἀγγλίας 135 (πληρωτέον εἰς δραχ. κατὰ τὴν τότε τρέχουσαν τιμὴν τῆς λίρας) πρὸς βράβειον εἴτε τοῦ ἀρίστου τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸ 1931 ἐπιστημονικῶν ἢ λογοτεχνικῶν ἔργων, εἴτε ἐξόχου ἐφευρέσεως. Τὸ βραβεῖον ἀπονέμεται εἰς Ἑλλήνα τὴν φυλὴν συγγραφέα ἢ ἐφευρέτην. Αἰτήσεις μετὰ τριῶν ἀντιτύπων τοῦ ὑποβαλλομένου συγγράμματος, ἢ δακτυλογραφημένου περὶ τῆς ἐφευρέσεως ἑπομνήματος δεκταὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀκαδημίας μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1932. (Ἡ Ἀκαδημία δύναται καὶ ἄνευ αἰτήσεως ν' ἀπονέμῃ τὸ βραβεῖον).

2^{ον} Βραβεῖον 10 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη εἰς ἰδρύματα, ἢ ἄτομα συντελοῦντα ἀποτελεσματικῶς πρὸς καταπολέμησιν τῆς φυματιώσεως ἐν Ἑλλάδι. Προτάσεις καὶ αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

3^{ον} Βραβεῖον 15 χιλ. δραχ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν καλυτέραν μελέτην περὶ βελτιώσεως ἢ δημιουργίας χημικῶν βιομηχανιῶν ἐν Ἑλλάδι. Μελέται δεκταὶ εἰς τρία δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

4^{ον} Βραβεῖον 15 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη διδόμενον ἢ διανεμόμενον εἰς ἱερεῖς διδασκάλους, ἰατρούς, γεωπόνους, κτηματίας, γεωργολογίτας καὶ ἄλλα ἄτομα, τὰ ὅποια εἴτε διὰ τοῦ ἰδίου ἐμπράκτου παραδείγματος εἴτε διὰ γεωργικῆς προπαγάνδας συντελοῦν εἰς ἐπέκτασιν, βελτίωσιν καὶ ἐν γένει προαγωγὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι

γεωργίας, κτηνοτροφίας και γεωργικῆς βιομηχανίας. Προτάσεις και αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

5ον Βραβεῖον 15 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη διδόμενον εἰς συλλόγους, συνεταιρισμούς, ὀργανώσεις εταιρείας και ἄλλα ἰδρύματα, τὰ ὅποια εἴτε διὰ παραδειγματικῆς προπαγάνδας, διδασκαλίας, ἐνθαρρύνσεων και ἀμοιβῶν, εἴτε διὰ τοῦ ἰδίου ἐμπράκτου παραδείγματος ἐφαρμογῆς βελτιωμένων μεθόδων, εἰσαγωγῆς νέων ἐκλεκτῶν εἰδῶν, νέων καλλιεργιῶν, συντελοῦν εἰς ἐπέκτασιν βελτίωσιν και ἐν γένει προαγωγὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι γεωργίας, κτηνοτροφίας και γεωργικῆς βιομηχανίας. Αἰτήσεις και προτάσεις δεκταὶ μέχρι 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

6ον Βραβεῖον 30 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὴν καλύτεραν μελέτην μεταλλοφόρων κοιτασμάτων τῆς Μακεδονίας και τῆς γεωλογίας και μεταλλευτικῆς αὐτῶν. Πραγματεῖται δεκταὶ εἰς τρία δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα μέχρι τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

7ον Βραβεῖον 20 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὴν καλύτεραν μελέτην περὶ τῆς γεωγραφικῆς ἐξαπλώσεως τῶν δασικῶν εἰδῶν ἐν Ἠπείρῳ και Θεσσαλίᾳ και τῆς οἰκονομικῆς σημασίας αὐτῶν. Μελέται δεκταὶ εἰς τρία δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα μέχρι τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

8ον Ἐν ἡ πλείονα βραβεῖα, 50 χιλ. δραχ. ἐν ὄλῳ, Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὸν δῆμον ἢ τὴν κοινότητα ἢ τὸ σωματεῖον, τὸ ὅποῖον κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1931-1932 ἤθελεν ἐκτελέσει τὰ περισσότερα και σπουδαιότερα ἐν Ἑλλάδι ἔργα, δι' εἰσφορῶν χρημάτων ἢ και προσωπικῆς ἐργασίας πρὸς ἀναδάσωσιν ἢ και χρησιμοποίησιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων ἐπὶ τῶν ὀρέων, τῶν λόφων και τῶν χειμάρρων κατὰ τὸ σύστημα τῶν τάφρων ἢ ἤθελε συντελέσει δι' ὀργανώσεως και ἐφαρμογῆς τῆς σκοπιμωτέρας ἐκμεταλλεύσεως τῶν δασῶν και τῆς μειώσεως τῆς καταστροφῆς αὐτῶν ἐκ τῆς συλλογῆς κανσοξύλων και τῆς ἀσκήσεως βοσκῆς. Αἰτήσεις ἢ προτάσεις εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀκαδημίας δεκταὶ μέχρι 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

9ον Βραβεῖον 50 χιλ. δραχ. Ἐμμ. Μπενάκη, μέλλον νὰ διανεμηθῇ εἰς ἰδρύματα και διδασκάλους, οἵτινες λόγῳ και ἔργῳ συντελοῦν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἀναφαιβήτων, εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν και εἰς τὴν ἐπίδοσιν αὐτῶν εἰς τὰ γεωργικὰ ἢ ἄλλα πρακτικὰ ἔργα και εἰς τὴν ἀγάπην τῶν δένδρων. Προτάσεις ἐκ μέρους τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως και λοιπῶν ἀρμοδιῶν Ἀρχῶν δεκταὶ μέχρι τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

10^{ον} **Τρία βραβεῖα ἐκ 5 χιλ. δραχ.** Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τοὺς παρατηρητὰς ἢ ἐρευνητὰς, οἵτινες διὰ συστηματικῶν παρατηρήσεων ἢ πειραμάτων ἢ ἄλλων ἐρευνῶν, γενομένων ἐντὸς τοῦ 1932, προάγουσι τὰς γνώσεις περὶ τῆς φύσεως τῆς χώρας. Προτάσεις ἀρμοδίων Ἀρχῶν ἢ αἰτήσεις τῶν ἐρευνητῶν δεκταὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀκαδημίας μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

11^{ον} **Βραβεῖον 30 χιλ. δραχ.** Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὸν δῆμον, τὴν κοινότητα, τὸ σωματεῖον, τὸν ὄργανισμὸν ἢ ἄτομον, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰ ἔτη 1931 καὶ 1932 ἐξετέλεσαν ἀποτελεσματικῶς τὰ περισσότερα καὶ σπουδαιότερα ἐν Ἑλλάδι ἔργα, δι' εἰσφορῶν χρημάτων ἢ καὶ προσωπικῆς ἐργασίας πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας. Αἰτήσεις ἢ προτάσεις δεκταὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀκαδημίας μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

12^{ον} **Βραβεῖον 20 χιλ. δραχ.** Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν σωματεῖον, ὅπερ διὰ τῶν δημοσιευμάτων του καὶ τῆς ἐν γένει δράσεως συντελεῖ εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι. Προτάσεις ἢ αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

13^{ον} **Βραβεῖον 10 χιλ. δραχ.** Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὸν ἐκτρέφοντα ἰκανὸν ἀριθμὸν προβάτων τοῦ γένους *Merinos* ἢ ἄλλων ἐκλεκτῶν ἐριοπαραγωγῶν ποικιλιῶν. Αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ κατὰ Δεκέμβριον 1932.

14^{ον} **Βραβεῖον 10 χιλ. δραχ.** τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὴν μελέτην περὶ τῆς ὀητινοπαραγωγῆς ἐν Ἑλλάδι, τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος καὶ αὐξήσεως τῆς συγκομιδῆς αὐτῆς ἄνευ βλάβης τῶν ὀητινοφόρων δένδρων. Μελέται δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

15^{ον} **Βραβεῖον 10 χιλ. δραχ.** Ἐμμ. Μπενάκη εἰς τὴν πειραματικὴν μελέτην, τίνα αἰθέρια ἔλαια θὰ ἠδύναντο νὰ παρασκευασθῶσιν ἐν Ἑλλάδι ἐξ αὐτοφυῶν φυτῶν καὶ ὑπὸ τίνας συνθήκας θὰ ἐκαλλιεργοῦντο παραγωγὰ μυρελαιοφόρα φυτά. Μελέται δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

16^{ον} **Βραβεῖον 10 χιλ. δραχ.** Ἐλενας Βενιζέλου εἰς γεωργοὺς ἢ γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς, οἵτινες ἤθελον παραγάγει ἢ ὑποδείξει μεθόδους καλλιέργειας ὀρυζῆς ἐκλεκτῆς ποιότητος ἐν καταλλήλῳ περιοχῇ τῆς Ἑλλάδος. Αἰτήσεις καὶ προτάσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

17^{ον} **Βραβεῖον 20 χιλ. δραχ.** Ἐλενας Βενιζέλου ἐπὶ τῆς πραγματείας περὶ τοῦ δασικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτοῦ. Αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

18^{ον} Βραβείον 35 χιλ. δραχ. Θ. Ἀρεταίου εἰς τὸν δῆμον ἢ κοινότητα λουτροπόλεως, ἣτις θὰ παρουσιάσῃ μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1932 τὰς καλυτέρας ἐγκαταστάσεις πρὸς θεραπείαν τῶν λουομένων καὶ θὰ ἐκτελέσῃ ἐξυγιαντικὰ ἔργα ἐν τῇ περιοχῇ τῆς λουτροπόλεως. Αἰτήσεις ἢ προτάσεις ἀρμοδίων Ἀρχῶν μέχρι 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

19^{ον} Μετάλλιον τῆς Ἀκαδημίας εἰς Ἑλληνα κατασκευάσαντα κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη μηχανήματα ἐφάμιλλα πρὸς ἀνεγνωρισμένης ἀξίας ξένα ἢ κατασκευάσαντα οἰαδήποτε τεχνήματα ἐπιτυχῶς ἐφαρμοζόμενα εἰς δημόσια ἢ ἰδιωτικά ἔργα. Αἰτήσεις ἢ προτάσεις δεκταὶ μέχρι 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον 1932.

20^{ον} Μετάλλιον τῆς Ἀκαδημίας εἰς Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν, ἣτις παρήγαγε κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη προϊόντα ἰσάξια τὴν ποιότητα πρὸς ξένα τῆς αὐτῆς ἀγοραίας τιμῆς πωλήσεως. Αἰτήσεις ἢ προτάσεις δεκταὶ μέχρι 1^{ης} Μαρτίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Μάρτιον 1932.

Βραβείον τῆς Τάξεως Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν.

Ἡ Τάξις αὕτη προκηρῶσσει τὰ βραβεῖα τῆς κατὰ Μάρτιον.

Ἄλλ' ἐφέτος ἡ Ἀκαδημία ἀπεδέχθη ἐνχαρίστως δωρεὰν 25 χιλ. δραχ. τοῦ Συνδέσμου τῶν Λοκρῶν «Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος» πρὸς συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Λοκρίδος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. Εὐχαριστοῦντες καὶ δημοσίᾳ τὸν φιλόπατριν Σύνδεσμον τῶν Λοκρῶν, προκηρῶσσομεν ἀπὸ τοῦδε βραβείου 22,500 δραχ. μέλλον νὰ ἀπονεμηθῇ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1934, εἰς τὴν καλυτέραν ἱστορίαν τῆς Λοκρίδος, τὴν στηριζομένην ἐπὶ τῶν πηγῶν καὶ μνημονεύουσαν αὐτάς. Προθεσμίᾳ ὑποβολῆς τριῶν ἀντιτύπων δακτυλογραφημένων ἢ τυπωμένων μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1933.

Βραβεῖα τῆς Τάξεως τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

1^{ον} Βραβείον 10 χιλ. δραχ. τῆς Κυρίας Βενιζέλου, εἰς τὴν καλυτέραν μελέτην περὶ χρησιμοποίησεως τοῦ ψύχους ὡς μέσου πρὸς προαγωγὴν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἐλάττωσιν τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς.

2^{ον} Βραβείον 18.500 δραχ. Ἀθηνᾶς Σταθάτου, περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀλιευτικῆς ναυτίας καὶ τῶν ἐπενεκτέων εἰς αὐτὴν βελτιώσεων.

3^{ον} Βραβείον 20 χιλ. δραχ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν σιδηροδρόμων ἐν Ἑλλάδι.

Μελέται δεκταὶ διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω εἰς τρία δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα μέχρι τῆς 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1932. Ἀπονομὴ βραβείου κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1932.

Καθὼς βλέπετε, Κυρίαί μου καὶ Κύριοι, τὰ βραβεῖα τῶν δύο Τάξεων τῆς Ἀκαδημίας δὲν εἶναι ὀλίγα. Ὅπως ὅλοι σχεδὸν οἱ λαοὶ προσπαθοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀυξήσωμεν τοὺς ὕλικούς μας πόρους. Καὶ ὅμως ἡ ἀνθρωπότης ἢ ἀδιακόπως παράγουσα καὶ ἐφευρίσκουσα, ἐφέτος πλέον ἢ ποτε πάσχει καὶ πεινᾷ. Τῆς φοβερᾶς ταύτης ἐπιδημίας ἐπιζητεῖ ταχεῖαν ἀνακούφισιν καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι καθώρισεν ἤδη τὸ νόσημα ὁ μεγαλόνυμος ἰδρυτῆς τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας. Εἰς τὸν Γοργίαν (σ. 519^α) παριστάνει τὸν διδάσκαλόν του πικρῶς ἐλέγχοντα τὴν πολιτικὴν τῶν ἐνδόξων ἡγετῶν τῶν Ἀθηναίων, τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Κίμωνος, τοῦ Περικλέους: «ἄνευ γὰρ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, λιμένων καὶ νεωρίων καὶ τειχῶν καὶ φόρων καὶ τοιούτων φλυαριῶν ἐμπεπλήκασιν τὴν πόλιν».

Ὁ Πλάτων γράφων ἐν μέσῳ διαμαχῶν ἀδελφοκτόνων, κατεῖδε βαρύνθυμος ὅτι οἱ ἐξοπλισμοὶ τῶν Κρατῶν ἄνευ ἀμοιβαίας δικαιοσύνης καὶ ἢ ἄνευ σωφροσύνης ἀπληστία τῶν πολιτῶν εἶναι σαθραὶ βάσεις οἰασδήποτε πολιτείας καὶ κοινωνίας.

Κύριοι, στῶμεν καλῶς!
